"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčioms, Chicago, Ill.
METINĖ PRENUMERATA:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Mexike $2.50
Visose kitose viešpatystėse $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskit laišku. Adresas:
"LIETUVA"
814 W. 33rd STREET CHICAGO, ILL.
Corner 33rd and Halsted Sts.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription Rates:
In United States $2.00
To Canada and Mexico $2.50
To all other Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application. Address:
"LIETUVA"
814 W. 33rd STREET CHICAGO, ILL.
Corner 33rd and Halsted Sts.

Entered as Second-Class matter July 13th 1893. at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXVI — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, LIEPOS (JULY) 12d., 1918 M. — No 28

The State Historical Society of Wisconsin

Vokietijos Ambasadorius Maskvoj Užmuštas.

Kruvinas buntas prieš bolševikus Maskvoje.—Amerika rengiasi prie svarbaus žingsnio Rusijoj.

Francuzai stumia vokiečius atgal.—Albanijoj talkininkai pradėjo ofensyvą ir paėmė 1,300 belaisvių.

Von Kuehlmann rezignavo.

1.—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

UŽMUŠĖ VOKIETIJOS AMBASADORIŲ MASKVOJ.

Paryžius, liepos 7 d.— Gen. grafas von Mirbach, Vokietijos ambasadorius Rusijoj, prie bolševikiškos valdžios Maskvoje, tapo užmuštas, kaip apie tai pranešė Havaso agentura, gavusi žinią iš Berlino.

Mikalojus Leninas, bolševiškas Rusijos premieras, nusiuntė sekantį pranešimą M. Joffe, bolševikų ministeriui Berline, apie grafo von Mirbach užmušimą:

"Du nežinomi asmenįs įėjo į Vokiškąją ambasadą antrą valandą šiądien (subatoj) po pietų, turėdami su savim dokumentus nuo speciališko komiteto. Jie metė bombą grafo von Mirbach ofise, sužeisdami jį taip sunkiai, kad jis mirė.

"Atstovai (bolševiškos) valdžios tuojaus atsilankė ambasadoj ir išreiškė pasipiktinimą tokiu pasielgimu, kurį jie skaitė politišku manevru, idant iššaukti "trubelį". Valdžia daro visus žingsnius žmogžudžių suradimui ir patraukimui jų prieš revoliucijinį tribunalą.

"Extra priemonės tapo padarytos apsaugojimui vokiškos ambasados ir piliečių. Valdžia prašo jus išreikšti Vokietijos valdžiai Rusijos [bolševikiškos] valdžios pasipiktinimą ir perduoti užuojautą velionio grafo šeimynai."

Kaip tik tapo gautos žinios apie vokiško ambasadoriaus užmušimą, bolševikų užrubežio ministeris Čičerin ir jo assistentas Karakhan nuvyko į vokišką ambasadą Maskvoje ir išreiškė pasigailėjimą ir pasipiktinimą bolševikų valdžios vardu. Užmušėjų vardų nesusekta, neigi jų suareštuoti nepasisekė.

Kuomet jie užpuolė ant grafo von Mirbach, ambasadoj buvo Herr Ritzler, ambasados patarėjas, ir dar vienas vokiškas oficieras. Nei vienas iš jų netapo nei sužeistas.

Von Mirbach buvo veiklus vedime derybų tarp Vokietijos ir bolševikų. Pirmiaus jis buvo vokišku ministeriu Grekijoj. Bolševikai pereitą balandžio mėnesį, sutiko, idant jis butų paskirtas vokišku ambasadorium Rusijoj. Telegramai, atėjusie gegužio mėnesyj, pranešė, kad vokiškas ambasadorius pastatė tokius reikalavimus, kad Rusija beveik pavirstų į vokišką koloniją.

Gegužio 27 d. bolševikų valdžia sutiko, idant von Mirbach butų tarpininku tarp Rusijos ir už-Kaukazio valdžios. Gegužio 31 d. von Mirbach išgavo nuo bolševikų sutikimą užvedimui taikos derybų tarp bolševikų ir Finliandijos.

Grafas von Mirbach buvo gimęs 27 d. birželio 1839 m. Jis pastojo armijon, bet po trijų metų jis pradėjo mokintis advokaturos. 1886 metais jis liko reichstago nariu ir buvo skaitomas vienu iš iškalbingiausių atstovų agrarų partijos.

2—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6 1917.

BOLŠEVIKAI LIEPIA SUKILĖLIUS "SUŠAUDYTI ANT VIETOS".

Londonas, liepos 8 d.—Žinios, ateinančios iš įvairių šaltinių, nurodinėja, kad sykiu su von Mirbacho užmušimu Maskvoje buvo kilusi pusėtina revoliucija prieš bolševikus,

Rusų bevielinis telegramas praneša, kad sukilimas dabar jau esąs pilnai apveiktas, o šio telegramo tonas nurodo, kad apveikimas buvo padarytas su nepaprastu žiaurumu.

Bolševikų valdžia išdavė prisakymą, kad visi, kurie parodys mažiausį pašipriešinimą bolševikams, butų "rušauti ant vietos".

Rusiškas bevielinis telegramas paleido taipgi sekančią žinią, po kuria pasirašo M. Aralov, vyriausis Maskvos bolševikiškas komisijonierius:

"Social-revoliucijonieriai, per apgavystę, užgriebė kelioms valandoms nedidelę dalį Maskvos ir valdžios telegrafišką ofisą, iš kur jie išleido neteisingus pranešimus apie nuvertimą sovietų Maskvoje. Aš turiu garbę pranešti, kad sukilimas tapo padarytas burio vištagalvių kvailių ir tapo lengvai nustelbtas Maskvos garnizono kareivių. Sukilėliai tapo areštuoti ir tvarka tapo sugrąžinta."

Nikalojus Leninas mėgina užglostyti vokiečius, paskirdamas "nepaprastą tyrinėjimo komisiją", ištyrimui von Mirbacho užmušystės. Komisijos pirmininku paskirta "draugas Peters."

Tuo tarpu Berlinas daro, ką tik gali, idant iš von Mirbacho užmušystės padaryti galimai svarbiausį dalyką. Vokietijos oficialis pranešimas apie užmušystę, baigiasi sekančiais žodžiais:

"Preliminario tyrinėjimo pasekmės leidžia manyti, kad agentai, esantieji talkininkų tarnystėj, yra įtraukti į šitą aferą."

Keletas šimtų rusų, jų skaitliuje ir social-revoliucijonierių vadas Alexandrovič, tapo areštuoti Maskvoje.

Sulyg pusiau-oficialės Wolfo biuro telegramos, išsiųstos iš Maskvos nedelioj, kontr-revoliucija prieš bolševikus Maskvoje yra rimta. Labai smarkųs mušiai, sakoma, eina ant gatvių tarp bolševikų kariumenės ir social-revoliucijonierių.

Visų šalių laikraščiai—taip vokiški, kapi ir talkininkų šalyse,—yra tos nuomonės kad labai svarbųs atsitikimai išsivystis iš von Mirbacho užmušystės. Manoma net, kad Vokietija trauks Maskvon.

3—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6 1917.

DARYS KĄ NORS SU RUSIJA.

Washington, D. C., liepos 10 d.—Amerika ir talkininkai netrukus nutars, kas daryti su Rusija. Washingtone prezidentas Wilson kasdien laiko konferencijas su talkininkų ambasadoriais ir manoma, kad Amerikos nutarimas jau padarytas.

Nors oficialio pranešimo apie tai dar neišduodama, bet sakoma, kad plianas sulyg Rusijos yra toks: Amerika su talkininkais siųs komisiją ir medžiagišką pagelbą Rusijon, bet sykiu siųs ir stiprias kariškas jiegas tų komisijų apsaugojimui ir kad siunčiama medžiagiška pagelba nepatektų vokiečiams.

4—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6 1917.

ANT VAKARŲ FRONTO.

Londonas, liepos 10 d.—Ant vakarų fronto, kur bile dieną laukiama didelio vokiečių užpuolimo, pereitą sąvaitę nebuvo didelių permainų. Mažesniuose vietiniuose mušiuose talkininkai atkartotinai turėjo laimėjimų.

Vakar francuzų kariumenė nuvertė vokiečius čielą mylią atgal ant dviejų mylių fronto į piet-ryčius nuo Montdidier. Laike šitos svarbios pirmynžengos francuzai užgriebė 530 belaisvių ir 30 kulkasvaidžių.

5—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6 1917.

TALKININKAI PAIMA 1,300 BELAISVIŲ ALBANIJOJ.

Rymas, liepos 8 d.—Italų ir francuzų kariumenė Albanijoj, Balkanuose, pereitą subatą pradėjo ofensyvą tarp Adriatiko jurių ir Tomorica klonio, kaip apie tai skelbia oficialis italų pranešimas. Mušis dar vis tebeina pilnu smarkumu ir pasekmingai talkininkams einas. Daugiaus negu 1,300 belaisvių čia pakliuvo į talkininkų rankas.

6—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6 1917.

KUEHLMANAS REZIGNAVO.

Paryžius, liepos 10 d.—Pranešama, kad Vokietijos užrubežio reikalų ministeris von Kuehlmann rezignavo ir kaizeris rezignaciją priėmė. Manoma, kad admirolas von Hintze, esantis ministeriu Danijoj, užims jo vietą.

7—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6 1917.

PAĖMĖ 5,000 BELAISVIŲ.

Londonas, liepos 5 d.—Laike paskutinės sąvaitės, besibaigiančios šiądien, talkininkai ant vakarinio fronto paėmė daugiau negu 5,000 belaisvių. Visa eilė mažesnių kariškų operacijų taipgi davė progą talkininkams užimti keletą svarbių strategiškų pozicijų.

Kad talkininkai turi viršinybę ore, tai tas pasirodo jau vien tik iš to, kad laike paskutinės sąvaitės vien tik ant anglų fronto tapo nušauta žemyn 173 vokiški lakunai, kuomet tik 36 angliški orlaiviai nepargrįžo atgal.

8—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6 1917.

VOKIEČIAI GELBĖSIĄ AUSTRAMS.

Paryžius, liepos 8 d. Sulyg žinios, pasiųstos iš Rymo laikraščiui T e m p s, Vokietija pasiųs tris armijos korpusus austrams pagelbon. Šita kariumenė bus po vadovyste gen. von Bellow, vyriausio austrų armijų vado prie italų fronto.

Trentino provincijos geležinkeliai esą tapo pavesti vokiečių kontrolėn ir bus naudojami vien vokiečių kariumenės pervežimui. Sakoma taip gi, kad vokiški pulkai bus pasiųsti į kitas vietas sumuštų austrų parėmimui.

9—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, at Chicago, Ill., on 19th day of June 1917.

ITALAI STUMIA AUSTRUS.

Rymas, liepos 7 d.—Per penkias dienas ėjo smarkus mušis tarp italų ir austrų netoli įtakos upės Piave į Adiatiko jures. Italių generalis štabas apskelbė, kad italai pilnai laimėjo, permesdami austrus skersai Piave ant kairiojo upės kranto.

"Šiądien, po penkių dienų mušio— skelbia pranešimas, —priešas tapo nuverstas į kairiąjį krantą naujos Piavos. Užgriebimas visų pakraštinių pozicijų tarp Cap Sile ir Piave padidina Venecijos miesto saugumą. Nuo birželio 15 d. męs paėmėm nelaisvėn 523 aficierus ir 23,911 kareivių.

Visa italų kariškoji medžiaga, kurią austrai buvo užgriebę laike pirmo savo užpuolimo, tapo atgriebta atgal; apart to didelis skaitlius austrų kanuolių ir kariškos medžiagos tapo užgriebta. Tame tarpe į italų rankas pakliuvo: 63 kanuolės, 65 tranšejinės mortiros (trumpos kanuoles), 1,234 kulkasvaidžiai, 37,105 šautuvai, du orlaiviai, 5,000,000 patronų, tukstančiai šovinių ir didelė daugybė kitokios medžiagos.

10—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6. 1917.

MUŠIS MASKVOJE PO MIRBACHO UŽMUŠIMO.

Wassington, D. C., liepos 8 d. —Mušis iškilo tarp bolševikų ir social-revoliucijonierių po to, kaip vokiškas ambasadorius Maskvoje, von Mirbach tapo užmuštas. Apie tai praneša oficialė žinia iš Šveicarijos. Sulyg šios žinios, užmušėjai, išėję iš vokiškos ambasados pasislėpė namuose, kuriuos buvo užėmę social-revoliucijonieriai. Namą saugoje aplink pastatyti kulkasvaidžiai. Mušio smulkmenos nėra ikišiolei žinomos.

IŠ AMERIKOS

11—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

PREZIDENTO WILSONO KALBA IŠTIKIMYBĖS DIENOJE.

Ištikimybės Dienoje, 4 d. liepos prezidentas Wilson, laikydamas prakalbą svetimtautiškiems diplomatams ir visų svetimgimių piliečių atstovams, apskelbė neprigulmybę ir paliuosavimą visų tautų nuo autokratiškos valdžios. Prakalbą prezidentas laikė Mount Vernon prie kapo Jurgio Washingtono, pirmo šios šalies prezidento, ir šios šalies "tėvo," po kurio vadovyste Amerika įgijo laisvę.

Prezidentas Wilsonas, atsižvelgdamas į tai, kad visos tautos šiądien yra sukilusios prieš autokratišką Vokietiją vardan laisvės, kaip kad senovės Amerikos kolionistai 142 metai atgal buvo sukilę prieš autokratišką tuomet Anglijos valdžią, nupiešė dabartinę karę kaipo revoliucijinę karę.

"Dabar sykį ant visados — sakė prezidentas — privalo but nuspręsta tas, kas buvo nuspręsta Amerikai tais didžiais laikais, iš kurių šiądien męs imame sau įkvėpimą."

Diplomatiški talkininkų šalių atstovai, kurie atvyko čia sykiu su prezidentu sulyg jo asmeniško pakvietimo, sudėjo vainikus ant gen. Washingtono kapo, tarsi tuomi išreikšdami, kad suvienytos talkininkų šalįs yra vienybėje pasiryžę nepadėti kardo patol, pakol jų tikslas nebus atsiektas taip, kaip Amerika anuomet atsiekė savo tikslą. Gi prezidentas Wilsonas tą jų mintį aiškiai patriežė, sakydamas apie dabartinė karės galą sekančiai:

"Dviejų klausimų buti negali. Išrišimas privalo buti galutinas Nusileidimų negali buti."

Neabejoja apie Pergalę.

Kad talkininkai turi įgyti ir įgys pergalę, apie tai prezidentas neabejoja, nes kalbos pabaigoje jis tarė:

"Apjakusieji Prusijos valdonai sukėlė jiegas, kurias jie mažai pažino, — jiegas, kurios sykį sukeltos, niekados negali buti nutrenktos atgal žemyn; nes jos [tos laisvo pasaulio jiegos] turi įkvėpimą ir tikslą, kurie yra nemirtini."

"Visi talkininkų tikslai, — sakė prezidentas — gali buti sutraukti ir paskelbti vienu sakiniu, butent kad turi "viešpatauti įstatymas, besiremiantis valdomųjų sutikimu ir palaikomas žmonijos organizuota nuomane," t. y. kad jokia tauta negali buti valdoma per prievartą, be jos sutikimo.

Keturi taikos principai:

Kaip kad Amerikos tėvai, skelbdami Amerikos neprigulmybės dekleraciją, išdėstė joj savo šalies laisvės principus, taip prezidentas Wilsonas išdestė savo prakalboj keturis principus, kuriais privalo remtis tautų neprigulmybė ir pasaulio laisvė bei ramybė.

Šituos prinčipus prezidentas paskelbė sekančiai:

"1. Sunaikinimas bile kur kiekvienos sauvališkos, despotiškos galybės, kuri gali atskirti slaptai ir sulyg savo užsimanymo suardyti pasaulio ramybę; arba, jeigu ji [tokia galybė] negali buti sunaikinta dabar, tai ji privalo but mažiausiai priversta prie bejiegystės.

"2. Išrišimas kiekvieno klausimo, — ar tai butų apie žemių plotus, ar apie sovereiniškumą (neprigulmybę), ar apie ekonominį sutvarkymą, ar apie politiškus santikius, — pasiremiant laisvu sutikimu žmonių tuomi užinteresuotų, o nesiremiant materiališkais išrokavimais arba patogumais vienos nacijos ar tautos, kuri norėtų kitokio išrišimo savo locnai išlaukinei įtekmei.

"3. Sutikimas visų tautų buti valdomoms savo tarpsrioviniuose atsinešimuose tais pačiais garbės ir pagerbimo principais koki viešpatauja tarp atskirų žmonių visose moderniškose

(Tasą ant 2-ro pusl, 1-moj špal·)

Dienraščio Reikaluose.

"LIETUVOS" SKAITYTOJAMS.

Męs manome, kad jųs, malonus skiatytojau, šitą laikraštį "Lietuvą" mylite. Jeigu nemylėtut, jeigu jis jums nepatiktų—jųs jo neskaitytute.

Jųs jį mylite todel, kad jis paduoda jums žingeidžių ir naudingų žinių; jis jums patarimų ir pamokinimų duoda sulyg savo geriausios išgalės; jis jus perspėja nuo įvairių blogų dalykų, kurie gali užkenkti arba jums, arba visai lietuvių tautai; jis rupinasi jųsų gerove ir gerove lietuvių tautos. Jųs tais reikalais taipgi rupinatės. Todel jųs jį mylite.

Argi jųs nenorėtut, kad šis laikraštis dar daugiaus pasidarbuotų jųsų ir visos lietuvių tautos labui? Be abejonės, jųs norėtute. Jųs, malonus skaitytojau, lengvai, be didelio sunkumo tą galite padaryti. Pagelbėkite mums padaryti "Lietuvos" dienraštį—jųsų visų dienraštį. Męs patįs vieni to padaryti negalime. Bet musų skaitytojai, kurių yra keli tukstančiai, tik po vieno piršto pridėję, gali tą milžinišką darbą lengvai padaryti.

Ar-gi jųs, malonus skaitytojau, negalite bent su vienu šėru prie šito darbo prisidėt? Vienas dienraščio šėras kaštuoja tik dešimts doliarių. Teisybė, dešimts doliarių yra pinigas, bet męs žinome, kad vargiai atsiras nors vienas toks musų skaitytojas, kuris tos dešimtinės negalėtų prie šito gero ir naudingo darbo pridėti.

Todel męs ir kviečiame jus, malonus skaitytojau, prisidėti prie "Lietuvos" dienraščio nors su vienu šėru. Daugelis žmonių perka šėrus visokių mainų, tikėdamiesi, kad jiems kruvas aukso prikas ir kad jie greitai turtingais pasiliks. Vieton aukso tankiai gauna "pštiką".... Męs jums tokio aukso nežadame. Męs vienok turim neišsemiamas mainas, iš kurių galima prisikasti brangiausio turto, kokį tiktai žmonija pažįsta.

Tos mainos—tai apšvietos šaltiniai, tas turtas—tai mokslo žinios. Dienraštis diena iš dienos kasa tą, kas tose mainose susikrovė nuo pat pasaulio pradžios. Kasa ir jums paduoda gabalus tyriausio, brangiausio visam pasaulyj aukso, butent—apšvietos ir mokslo turtus, už kuriuos viską pasaulyje žmogus gali nusipirkti.

Pirk šėrą tokioj "mainoj". Jis tau duos didesnį pelną, negu visos kitos mainos. Štai kodel męs raginame ir prašome tavęs, skaitytojau, idant tu prie "Lietuvos" dienraščio prisidėtum, nupirkdamas bent vieną jo šėrą. Rašyk "Lietuvai", kad tu prisidedi prie dienraščio įsteigimo.

"Lietuvos" Redakcija.

ANTRASAI KVIESLYS.

Vos trįs nepilnos sąvaitės liko iki 1-ai rugpjučio dienai, paskirtai surinkimui 2,000 šėrų reikalingų dienraščio suorganizavimui. O męs turime pasakyti, kad dar pusėtinai toli esame nuo tų 2,000.

Jeigu musų tautininkai nesukrus smarkiau laike šitų likusių trijų sąvaičių, tai gali taip atsitikti, kad musų didelis sumanymas gali kartais ir niekais nueiti,—iš ko but ne tik didelė skriauda tautininkams, bet ir didelis džiaugsmas jų priešams.

Męs nenorim pasakyti, kad jau nėra vilties dienraščiui reikalingą sumą surinkti. Kruvos laiškų, kuriuos męs gauname su pasižadėjimais ir linkėjimais, liudija, kad sumanytas dienraštis turi net daug daugiau pritarėju negu tikėtasi. Bėda vienok, yra ta pati šiame atsitikime, kaip ir daugelyj kitų atsitikimų: daugelis atidėlioja savo prisidėjimą ant 'vėliaus", iki paskutinei dienai.

Taip dalykams stovint, o laikui jau besibaigiant, nėra galima dabar pasakyti, kaip toj "paskutinėj dienoj" pasirodys. Gali buti gerai, o gali buti ir blogai—visaip gali išeiti.

Todel męs siunčiame visiems naujo dienraščio draugams šitą **ANTRĄ KVIESLĮ**, prašydami jų, ilgiaus jau nelaukiant, eiti naujam dienraščiui talkon.

Prisidėkite tuojaus! Apsisukit smarkiai ir pasidairykit aplinkui po savo draugus,—ar jie yra prisidėję. Svarbu yra, kad ne tik jųs patįs prisidėtut, bet kad ir savo draugus, gerus tautiečius, prikalbintute prie naujo dienraščio su šėru-kitu prisidėti.

Naujo dienraščio suorganizavimas apeina mus visus tautininkus. Jo įsteigimas turės atnešti didelę naudą tautiečiams. Jeigu gi jo įsteigti nepasiseks, tai tas bus milžiniškas smugis visai tautiečių sriovei. Tas turės skaudžiai atsiliepti ant visų jų įstaigų ir visos jų sriovės.

Todel lai kiekvienas, kas yra tikras tautietis, lai subrus laike šių likusių liepos mėnesio dienų!

Kokių plynių męs, tautiečiai, norėtume Lietuvą sutvarkyti, visą tautą geru keliu vesti, jeigu męs nemokėtum ir nepajiegtum sau nors vieno dienraščio suorganizuoti?

Laikas snaudimui ir sėdėjimui su sudėtomis rankomis pasibaigė. Laikas smarkaus—labai smarkaus pasidarbavimo prasidėjo.

Pasidarbuokit kiek tik išgalit—kad dienraštis įvyktų!

Tai bent tuzas.

"Skaitydamas "Lietuvą" patėmijau, kad dienraščio šerus iš Waterbuiro iki šiol yra pirkęs vien Dr. Sapranas. Maniau, kad kas nors iš Waterburio tautininkų griebsis už darbo. Laukiau, tėmijau—nėra. Bet žinau, kad kaip ir visados, taip ir dabar Waterburis "ne podgadit". Tik reik, kad kas paragintų. Taigi, nors neturėdamas laiko, aš pasiryžau parinkti šėrų. Jau turiu 26 šerus ($260.00), bet manau, bus dar daug daugiau. Waterburis neapsileis....

"Valio visi už dienraštį "Lietuvą". Atsiųskit porą tuzinų dienraščio knygelių."

Jonas Žemantauskas.

Tie, kurie nušauja bent dešimts dienraščio šerų, vadinasi dienraščio "tuzais". P-as Žemantauskas, kaip matyt, iki šiol sukirto visus tuzus. Good luck, Jonai!

* *

Išgalvojo.

P-as B. Andrešunas iš Chicagos, "Lietuvos" skaitytojas per 25 metus, pasiėmė vieną šėrą Bet manė, kad senam skaitytojui butų sarmata tik su vienu šėru prisidėti. Jis išgalvojo tokį sumanymą: gatavų pinigų neturėdamas, atnešė Laisvės Paskolos bondsą, už kurį pasiėmė dar 5 šerus dienraščio.

"Mano pinigai dirbo ant naudos Dėdei Samui, tegul jie dabar padirbės ir už Lietuvos laisvę"—sako p. Andrešiunas. P-as A. Mažėnas tą patį padarė, pasiimdamas tokiu pat budu irgi 5 šėrus.

viešpatijose jų bendruose atsinešimuose, su tuo tikslu, kad visi prižadai ir apsiėmimai butų šventai užlaikami; kad joki privatiški suokalbiai ir konspiracijos nebutų peramos; kad abejuotinas užsitikėjimas butų įvykintas, pasiremiant ant gražaus pagarbos fundamento.

"4. Įsteigimas tokios taikos organizacijos, kuri užtikrintų, jog suvienyta laisvų tautų galybė sulaikys kiekvieną teisybės laužytoją ir pagelbės palaikyti taiką ir teisybę per tam tikrą tautų tribunalą, kurio nuomonei visi turi pasiduoti ir kuris užtvirtintų kiekvieną tarptautišką ginčą, kurio pačios užinteresuotos tautos negalės išrišti tarp savęs gražumu.

Šitie keturi principai yra Amerikos ir talkininkų principai, delei kurių yra vedama karė ir kuriuos prezidentas jau nesykį yra išdėstęs tik kitokioj formoj.

12—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6 1917.

TIK VIENA EXPRESO KOMPANIJA.

Washington, D. C. — Nuo 1 d. liepos American Railway Express kompanija apėmė visą expresinį biznį, kurį iki šiolei varė Adams, American, Wells Fargo ir Southern Express Kompanijos. Senos kompanijos gyvuos kaipo kompanijos, turinčios apie 33 milijonus doliarių šėrų American Railway Expreso kompanijoj, kuri veiks privatiškai, bet po Generalio Direktoriaus McAdoo priežiura.

13—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6 1917.

NORI FOTOGRAFIJŲ ŽUVUSIŲ KAREIVIŲ

Washington, D. C. — Laivyno Sekretorius Daniels prašo kad į Laivyno Departamentą Washingtone butų prisiųstos fotografijos vyrų, kurie žuvo kovoje su priešu. Fotografijos, kaipo atminties, bus laikomos laivyno rekorduose.

"Palikimui amžinos atmindies žuvusių laike karės jureivių, dabar rupestingai yra renkamos fotografijos. Gavus šituos paveikslus, kopijos nuo jų nuimama, o fotografijos yra grąžinamos atgal savininkams" — sako Sekretorius Daniels. "Po to kiekvieno vyro fotografija yra siunčiama į tą laivyno stotį, kur jis pradėjo lavintis, kaipo jureivis. Tenai yra sudaryta "garbės galerija," kur fotografija yra ištatyta, idant butų amžinu paminklu tų didvyrių, kurie savo gyvastį atidavė už savo šalį.

"Giminės tų jureivių, kurie žuvo šioj karėj, ir kurie iki šiol negavo prašymo prisiųsti fotografijos, teiksis prisiųsti per krasą tokius paveikslus laivyno departamentui.

Visi paveikslai privalo but gerai užpakuoti, o ant užpakalio paveikslo privalo but pažymėta vardas ir pavardė žuvusio jureivio, kokioj laivyno šakoj jis tarnavo ir kokioj stotyj jis pradėjo lavintis. Adresuoti reikia taip Recruting Division, Bureau of Navigation, Navy Department Washington, D. C.

14—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July 1918, as required by the act of October 6 1917.

SMARVĖ BJAURI, BET KAILIAI GAL BUS GERI.

Waukegan, Ill. — Pat Hall yra farmeris, gyvenantis netoli Waukegan miestelio. Pereitą subatą šis farmeris arė lauką ir jo atyda atkreipė juodai-baltai dryžuota "katė." Farmeris labai myli kates.

"Kity-kity-kity"...— pradėjo farmeris vilioti prie savęs laukinę "katę." Ir ką jus manotė? Laukinė "katė" atėjo. Bet netrukus Pat Hall pradėjo krapštyti nosį: iš didelio džiaugsmo "laukinė katė" pavaišino farmerį geriausiu ką ji turėjo... Pasidodė, matai, kad tai buta... šeško.

Hall nors nosį užsiėmęs, bet pasiryžo savo žmonai namie parodyti, kokį radinį jis rado ir kad iš jo gali buti pačiu-tei puikus kaunierius ant žieminio overkočio. Taigi partempė šešką namo.

Kas po to buvo, geriaus apie tai nei nesiklauskit. Pačiutė išvarė vyrą iš namų. Vyras turėjo nusirėdyti, savo drapanas už tvarto giliai užkasti ir kuone visas perfumas iš aptiekos išpirko, kol jis nuo šeško smarvės pasiliuosavo

Antrytojaus farmerys nuėjo tvartan pažiurėti, kaip jo šeškui sekasi... Ir vyras už galvos susiemė: vieton vieno šeško rado visą kruvą ir jaunų šeškučių gimusių naktics laiku.

Farmeris visgi yra užsispyrėlis. "Jeigu aš išlaikysiu šituos perfumus iki žiemai — sako, — tai turėsiu $50.00 už šeškų kailius."

BAISI NELAIMĖ ILLINOIS UPĖJ.

Peoria, Ill. — Didelis laivas Columbia, plaukiojusis upe Illinois, pereitą subatą nakčia, pusiau apvirto ir nuskendo upėj, vos keliose pėdose nuo kranto. Laivas buvo pilnas žmonių ir sakoma apie 100 žmonių, daugiausiai moterįs ir vaikai, prigėrė. Iki nedelios rytui ištraukta iš upės jau 70 lavonų. Nekurie mano, kad skaitlius žuvusių galės buti net daugiaus šimto.

Columbia išplaukė iš Peoria miestelio tuojaus po pusiaunakčio. Didesnė dalis jos pasažierių buvo nariai South Side Social kliubo iš miestelio Pekin ir jų draugai iš Kingston Mines. Jie buvo atvykę pavakarėn į Peoria su vaikais, nes Peorijoj buvo "karnavalas".

Columbia buvo 125 pėdų ilgio ir turėjo du augštu. Ant vieno dėnio buvo salė šokiams ir laike nelaimės laivo orkestra griežė, o jaunesnieji linksmai sau šoko.

Išplaukus laivui, didesnė dalis pasažierių nusileido į žemesnius dėnius ir į šokių salę. Tik keletas pasiliko ant augštesnio dėnio.

Užšoko ant kelmo.

Staiga laivas sudrebėjo, tarsi ant ko nors upės dugne butų užšokęs. Laivo kapitonas Mehl nusiuntė žmogų pažiurėti, kas atsitiko, nes aišku buvo, kad laivas ant ko nors užšoko—matomai, ant stipriai stovinčio dugne milžiniško kelmo. Beveik tuo pačiu laiku laivas išlengvo pradėjo krypti šonan.

Tuo laiku jaunas vaikinas vardu Bud Ray nuėjo į laivo šoną pažiurėti, kas atsitiko. Laivo mašinos tuo tarpu sustojo. Orkestra pasiliovė griežus ir šokikai sustojo, kaip kas stovėję. Bud, atsigryžęs prie orkestros, sušuko:

"Go ahead! Griežkit! Tas niekis." Laivo mašinos pradėjo veikti ir orkestras vel užgriežė. Jaunimas pasileido šokti. Čia šokių salėj, buvo tuo tarpu daugiau negu 100 jaunimo, nuo 10 iki 20 metų amžiaus. Netoli vienų durių stovėjo moteris su vežimėliu, kuriame miegojo kudikis. Netoli nuo jos sena moteris, sėdėdama kėdėj, mezgė Raudonam Kryžiui mezginį.

Tuom tarpu elektriškos šviesos mirgterėjo. Pasigirdo kapitono Mehl šauksmas: "Visi laukan ant viršaus! Laivas skęsta."

Laivas antru sykiu sudrebėjo ir pakrypo. Šviesos visai užgęso. Laivo tarnas iš apačios sušuko: "Dvi pėdos vandens yra ant dugno ir daugiaus dar liejasi."

Žmonės šoko prie durių, kurių buvo tik keturios ir per kurias išsyk negalėjo daugiau kaip viena ypata pereiti. Laivo sienos tuo tarpu pradėjo tiesiog kriokti ir laivo dugnas skilo pusiau. Visas laivo viršus po to sulužo, tartum tai but kiaušinio lukštas, ir laivas su visa kuom nugrimzdo dugnan upės, kuri yra apie 20 pėdų šioj vietoj gili.

Daugiausiai žuvo šokių salėj.

Išpradžių nebuvo šauksmų nei panikos. Kiekvienas griebėsi už kokio nors pastovaus daikto kuomet laivas pradėjo krypti šonan. Kuomet vienok antru sykiu laivas kryptelėjo smarkiai šonan, tai vyrai, moterįs ir vaikai pradėjo sliduoti žemyn. Čia visi susigriebė viens už kito ir visi atsirėmė į šokių salės sieną, kur netrukus pasidarė baisi, judanti kruva šaukiančių, rėkiančių žmoinų. Šioje salėje daugiausia pasažierių žuvo. Tik nedidelis jų skaitlius išsigelbėjo per duris ir langus.

Pagelba atvyksta.

Pirm auštant apie nuskendusį laivą susirinko burys valčių ir laivelių, kurie atvyko nelaimės pažiurėti.

Pekino miestelio majoras tuojaus iššaukė vietinius kareivius "Home Guards", kurie po vadovyste kapitono Frederick užėmė upės pakraščius ir pradėjo daryti tvarką. Iššaukta taipgi pagelba iš aplinkinių miestelių ir expertai narai iš Chicagos.

Pirm negu atvyko narai iš Chicagos, du narai iš Peorijos nusileido vandenin ir įėjo į nuskendusio laivo vidurius, jieškodami lavonų. Netrukus nusiųsta 25 lavonai į Peoriją, kad juos pažintų giminės ar pažįstami. Prieš piet į Pekino miestelį atsiųsta kitą lavonų siuntinį. Regyklos apie tas vietas, kur lavonai buvo sukrauti, buvo graudžios. Moterįs, vaikai, vyrai vergdami stumėsi prie lavonų, jieškodami ar nepažins tarp jų savo brangiausiųjų.

Valdžios jau pradėjo daryti tyrinėjimus, idant patraukti atsakomybėn tuos, keno kaltė tame yra.

15—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6 1917.

KAREIVIAMS LAIŠKAI.

Nemažai atsitinka rugojimų delei nepristatymo į laiką kareiviams laiškų — kareiviai užrubežyje rugoja, ir jų šeimynos čia namieje rugoja. Vieniems ir kitiems pritruksta kantrybės.

Dabar pažiurėkime, kaip reikia tokius laiškus siųsti į Francuziją. Adresą reikia užrašyti šitokioje formoje:

Private John Clebaitis,
Company K, 600 Infantry,
American Expeditionary Force,
France.

Nors laiškas ir bus tinkamai užadresuotas, vienok reikia tikėtis, kad jisai bus šiek-tiek sutrukdytas, kuomet pasieks Paryžių. Reikia suprasti, kad negalima laiškus priduoti besikilnojantiems iš vietos vieton kareiviams. Laiškai gali buti priduoti tik tuomet, kada kareiviai gauna progą apsistoti armijos vadų paskirtoje vietoje.

Prie to, laiškų siuntinėjime į užrubežį neretai atsitinka įvairių kliučių. Kiekvienas laiškas ar siuntinys, siunčiamas kareiviams į užrubežį, turi eiti per New York'ą t. y. per New York'o krasą (pačtą), vienok šioji krasa neapsiima kiekvienam Francuzijoje besirandančiam kareiviui pristatyti jam siųstus laiškus. Tas negalima padaryti delto, kad tik Suvienytų Valstijų Kareivijos Krasos Tarnysta (U. S. Army Postal Service) žino, į kur reikia išsiuntinėti į Paryžių atėjusius laiškus. Kada laiškai ar siuntiniai dasigauna į New York'ą, tai čia viskas išskirstoma ir sudedama į atskirus maišus. Dabar laiškas užadresuotas Private John Glebaitis Company K, 600 Infantry, American Expeditionary Force, France, liekasi įdėtas į maišą, kurs bus pristatytas Kompanijos K, 600 Infantry Kapitonui ir tik iš čia laiškai kareiviams bus išdalinti.

New York'o krasos atsakomybė už laiškų dastatymą pasibaigia, kuomet toks maišas liekasi atiduotas kareivijos transportui (laivui).

IŠ VISUR.

16—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6 1917.

|| Anglų mušio laivas, plaukiojantis aplinkėse Helgolando salos, pereitą savaitę išgelbėjo norvegų jureivį vardu Ohlson, plaukiojusį jurėse ant tropto ir vos-vos gyvą. Jis buvo tik vienas vyras, išsigelbėjusis nuo norvegų laivo Eglinton, kuris tapo paskandintas vokiško submarino. Eglinton vežė anglis į Norvegiją.

Per devynias dienas Ohlson plaukiojo jurėse ir aštuoni jo draugai, buvusieji sykiu su juo ant tropto, žuvo.

"Submarinas — pasakoja Ohlson—nedavė mums jokio signalo bet, prisiartinęs ant 200 ar 300 jardų, jis pradėjo šaudyti į musų laivą. Netrukus visi žėgliai tapo nušauti. Męs mėginome nuleisti gelbėjimosi valtį, bet šuvis nuo submarino nušovė virves ir valtis įkrito į juses.

"Vienas musų vyras buvo pašautas į nugarą, kitam koja tapo nutraukta, o laivo kapitonui šovinio skeveldra sulaužė ranką. Po to męs nuleidome nuo laivo troptą"

Submarino kapitonas prisiartino ant apie 40 jardų prie tropto, ant kurio buvo devyni jureiviai, jų tarpe 4 sužeisti, o vienas mirštantis. Submarinas apsuko kelis syk aplink ir paskui nuplaukė šalin, nei žodžio nesakydamas.

|| Navatni gandai platinasi Austro-Vengrijoj apie Austrijos ciesorių Karolį ir ciesorienę Zitą. Dr. Seydler, Austrijos premieras, nesenai buvo priverstas net užginčyti jų teisingumą, kuomet burys Austrijos parlamento atstovų atkreipė jo atydą į tuos gandus. Premieras pasakė, kad tie gandai yra "absoliutiškai be senso" ir kad tie, kurie juos skleidžia, bus sunkiai nubausti.

Vienas gandas, kuris yra išsiplatinęs tarp nekurių laikraščių, skelbia, buk ciesorius su ciesorienė yra išdavę italams plianus mušio, nesenai buvusio prie upės Piave. Kitas gandas vėl yra, buk ciesorius su ciesorienė rengiasi bėgti iš Austrijos.

Iš kur gandai atsirado, kol kas nežina, bet nekurie mano, kad jie yra gimę iš to, kad žmonės yra labai neužganėdinti savo ciesoriaus pasielgimu, kuomet jis mėgino užvesti derybas per kunigaikštį Sixtusą Burbonietį, iš ko, kaip atmename, buvo išėjęs didelis diplomatiškas skandalas.

|| Austrų oficialis pranešimas skelbia sekančiai:

"Musų torpedinių laivų burys susitiko su didesniu buriu itališkų torpedinių laivų liepos 2 d. Smarkus mušis kilo tarpe jų. Didelis priešo torpedinis laivas užsidegė, kitas vėl tapo sunkiai sugadintas. Priešas greitai pasitraukė. Musų laivai buvo nužai sugadinti; keletas jureivių tapo lengvai sužeista."

|| Liepos 6 d. buvo 25-metinis jubilejus Anglijos karaliaus Jurgio ir karalienės Marijos vestuvių. Apvaikščiota sukaktuves, iš priežasties karės, ramiai ir be jokių ceremonijų, atlaikius tik dievmaldystę šv. Povylo katedroj.

Iš čia karalius su karalienė nuvyko į Guild Hall, miesto magistratą, kur majoras vardan miesto pasveikino karalių su karaliene.

|| Argentinos dredn autas vežantis ambasadarių Naon ir diplomatišką misiją iš Pietinės Amerikos respublikos (Argentinos) atvyko pereitą panedėlį į Hampton Roads, Suv. Valstijose. Amerikoniški lakunai įlydėjo šitą mušio laivą į uostą.

|| Varžimąsi tarp Turkijos ir Bulgarijos už pasidalinimą žemių, atimtų nuo Rumunijos, kaip rodosi, yra smarkus.

Vokiečių laikraštis Westfaelische Zeitung, leidžiamas Essene, Kruppo dirbtuvių centre paduoda ištrauką iš turkų laikraščio Sabah, kuris rašo apie tai, jog Vokiškas užrubežio ministeris von Kuehlmann pripažino turkų pusei teisybę tuose ginčuose.

Po to Sabah klausia:

"Bet kaip tas von Kuehlmanno pranešimas bus priimtas Sofijoj (Bulgarijos sostinėj)? Ar Bulgarija sulaikys savo neprisotinamą apetitą? Ant nelaimės, yra labai mažai tam vilties."

|| Londone prasidėjo kariškame teisme akyva byla prieš korporalą Joseph Dowling, airį. Dowling du mėnesiu tam atgal išsėdo Airijoj vokiškoj sudedamoj valtyj, kuri buvo nuleista nuo submarino. Jis tatpo pagautas ir nuo to laiko sėdėjo Londono kalėjime.

Korporalą Dowling atvesta teisman prikaltą prie kareivio, kurį lydėjo pa-oficieris su revolveriu rankoje. Teisme pirmininkauja lordas Cheylesmore.

Korporalas Dowling yra kaltinamas trijuose punktuose: 1) Kad budamas karės belaisviu Vokietijoj, jis perėjo į priešo pusę; 2) kad jis kalbino kitus airius pereiti Vokietijos pusėn ir 3) kad jis dalyvavo mėginime išsodinti Airijon priešo kariumenę.

Sir Archibald Bodkin, prokuroras, plačiai atpasakojo teisme vokišką suokalbį, pradėtą dar 1914 metų pabaigoj. Tas suokalbis pradėjo nuo sutvėrimo "Airių brigados" iš tarpo airių, paimtų nelaisvėn ant anglų fronto. Sulyg prokuroro, didesnė dalis airių belaisvių atsisakė ir klausyti apie tokį vokiečių "skymą," bet Dowling ir keletas kitų įstojo brigadon ir pasidarė rekrutavimo agentais tarp kitų belaisvių.

Prokuroras papasakojo, kaip vokiečiai kalbino airius prie tos brigados, kuri turėjo kovoti prieš talkininkus, ypatingai prieš Angliją. Vokietijos prižadas šiems airiams taip skambėjo: "Vokietijos valdžia apsiima, karei pasibaigus, išsiųsti kiekvieną Airių brigados narį į Suvienytas Valstijas" (tas buvo pirm to negu Amerika stojo karėn).

Prokuroras perskaitė sekantį dokumentą, kurį išleido vokiečių valdžia Linburgo belaisvių lageryj:

"Airiai Amerikoj renka pinigus šitai brigadai. Prisidėkit prie jos ir laimėkite sau neprigulmybę. Airių brigada kovos išimtinai tik už Airijos reikalus su morališka ir materiališka Vokietijos pagelba."

Prokuroras Bodkin šiaip papasakojo apie korporalo Dowling atvykimą į Airiją:

"Balandžio 12 d. žvejai, plaukiantieji iš uosto prie Clare pakraščio, pamatė vyrą, mosuojantį balta skepetaite nuo salos apie pusę mylios atstu nuo krašto. Jis pasakojo, kad jį laike nakties išmetė tenai vilnis nuo torpeduoto laivo vardu Mississippi, plaukusio iš Baltimore. Jis užmokėjo žvejams už jo pervežimą nuo salutės ir padavė savo vardą kaipo James O'Brien.

"Veliaus tą pačią dieną jo sudedamoji valtis, kuri pasirodė neabejotinai vokiško darbo, tapo vilnių išplauta ant kranto. Dowling turėjo su savim 70 svarų (apie $350.00) angliškais pinigais. Jis pasakojo, kad jis atvyko iš Amerikos pasimatyti su savo airiais draugais pirm negu jis esą pastosiąs Amerikos armijon."

LIETUVIAI AMERIKOJ.

17—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6 1917.

IŠ WATERBURY, CONN.

Neprigulmybės Dienos apvaikščiojimas. Liepos 4 d. atsibuvo šiame mieste didžiausis Neprigulmybės Dienos apvaikščiojimas, kuriame dalyvavo visos tautos. Lietuviai užėmė jame svarbią vietą, kas galima matyti ir iš ilgų aprašymų, tilpusių vietiniuose amerikonų laikraščiuose.

"Waterbury Republican," pavyždžiui, sekančiai aprašinėja Lietuvių parodą:

"Nors Lietuva yra maža šalis, vakarinėj Rusijos dalyj, bet keletas tukstančių jos sunų ir dukterų atstovavo savo prigimtą šalį pažymėtinoj parodoj, atsibuvusioj vakar po piet, kuri bus pažymėta Waterburio metraščiuose, kaipo vienas žymiausių apvaikščiojimų, bent kada nors laikytų bile kokios vietinės organizacijos.

"Nuo senovės laikų šita šalis atremklavo autokratišką Vokietiją, ir net šiądien, kuomet jos locnos teisės ir laisvė yra dideliam pavojuj, ji vis dar atsisako pasiduoti geležiniam Vokietijos jungui. Suprasdami, kad jų tėvynė brangina ir yra pasiryžusi ginti šituos didžius idealus, visi šio miesto lietuviai, kurie dalyvavo vakarykščioj parodoj, parodė, kad jų senobinės tradicijos dar vis tikrai gyvuoja ir laikosi ir jie taipgi parodė, kad jie turi pastovų prisirišimą prie savo priimtos šalies Amerikos.

Lietuvos veliava su Amerikoniška.

Žaliai-baltai-raudona Lietuvos vėliava ir žvaigždėtai-dryža Amerikos veliava buvo nešamos greta, o kiekvienas parengtas vežimas buvo gausiai dekoruotas spalvuotais kaspinais.

"Vienas iš parengtų vežimų, darančių didžiausią įspudį, buvo tas, ką vežė milžiniška kanuolę, kuri "žagsėjo" į žiurėtojus ir retkarčiais šaudė. Kanuolė buvo padaryta iš medžio ir buvo tikra kopija (?) kanuolių, kokias lietuviai vartojo, kuomet jie sumušė vokiečius 15-me šimtmetyje. Parako pistonus iššaudavo per šitą kanuolę, kuri pridavė karišką išvaizdą ir 4 d. liepos upą šitam vežimui.

"Jeigu tie, kurie pasirašė ant Neprigulmybės Dekliaracijos, galėtų buti liudninkais šitos lietuvių viešos demonstracijos, tai butų jiems sunku suprasti, kaip anų laikų 13 valstijų išaugo į 48 valstijas su prieglauda visoms tautoms.

300 žvaigždžių vėliavoj.

"Service Flags" taipgi metėsi į akis, o mėlynos žvaigždės ant balto lauko buvo atminimui daugiaus negu 300 lietuvių, kurie pastojo Amerikos armijon arba laivynan.

"Kad užėmė beveik čielą valandą lietuvių parodai pereiti, tas liudija apie jos didumą. Laike paskutinių dviejų mėnesių įvairųs viršininkai parodė, kad jų pastangos nenuėjo perniek.

Seržantas Hugh Flaherty, ispanų karės veteranas, komandavo policijos platuną, kuris vedė parodą. Sėdintis ant šokinėjančio arklio G. M. Buskus, vyriausias maršalka, buvo antras iš eilės ir vedė savo tukstančius maršuojančių ypatų. Su Buskum buvo Juozas Celusky (?) ir K. Jurkunas, jo pagelbininkai. Amerikos veliavą nešė V. Augustaitis, o tuojaus po jo K. Vilkaitis nešė Lietuvos veliavą; kitą Amerikos veliavą nešė Juozas Bružas. P-lė Ona Stokis (?) vedė 300 moterių, kurių kiekviena turėjo raudonai-baltai-mėlyną skietį.

"Lietuvių Apšvietos Kliubas turėjo surengęs vežimą, kuris užvardinta "Hands across the sea" (Rankor skersai jures). Vienam vežimo gale buvo milžiniškas globusas, perstatantis žemę, o iš jos šonų buvo kareivis ir jureivis.

Gyva veliava.

"Rutos" moterių draugiją vedė p. Kukaitienė. 500 moterių buvo apsirėdę raudonais, baltais ir mėlynais drabužiais ir darė panašumą gyvos Aemrikos vėliavos. Šv. Onos draugiją vedė p. Zailekienė, Šv. Marijos draugiją—p-lė M. Ragitskaitė, o Šv. Agotos draugija užbaigė pirmą lietuvių diviziją.

Antanas Baniulis vedė antrą diviziją. Dvi merginos, viena perstatanti Ameriką, o antra—Lietuvą, buvo šioj divizijoj. Po to ėjo "Vyčiai," kurię nešė ant lazdų iš lapų išpintas raides su parašu "America First." Parengtas vežimas atvaisdino "Teisybę." Baltaplaukė mergina, baltai parėdyta, laikė rankoje svarstykles, šale kurių stovėjo kareivis ir jureivis. Po to ėjo šv. Juozapo draugijos vaikai ir blaivininkų draugija. Po jų ėjo "prezidento Linkolno ir Washingtono portretai," paskui kuriuos sekė dar keletas draugijų.

Trečią diviziją vedė Pranas Šopis. Čia buvo šv. Kazimiero draugija ir Liet. N. Politiškas kliubas. Šita divizija turėjo vežimą su "Geru laivu Connecticut"—pilnas laivas kareivių, plaukiantis per žvaigždėtai-dryžuotas jures. "Laivą" buvo padirbęs M. Kirminaitis. Merginos, pasirengusios tautiškomis spalvomis buvo susėdę ir sugulę taip, kad sudarė vilnis tam laivui.

Ketvirtą lietuvių diviziją vedė S. Cibulskis. Ji susidėjo iš Šv. Juozapo, D. L. K. Algirdo iš šv. Stanislovo draugijų. Šeši šimtai vyrų buvo apsirengę baltais marškiniais ir mėlynomis kelnėmis.

Penktą diviziją vedė Petras Totoraitis. Lietuvos Sunai buvo šios divizijos priešakyj, o po jų sekė įvairios kitos draugijos. Šitoj divizijoj buvo viršminėta kanuolė. Už jos jojo trįs karžygiai senoviniuose šalmuose—jie atstovavo tris Lietuvos kunigaikščius: Gediminą, Keistutį ir Vytautą. Gedimino ir Lietuvos Brolių draugijos turėjo apie 400 vyrų.

Šeštoj divizijoj pirmininkavo Juozas Zaburis. Ji susidėjo iš Šv. Juozapo ir Šv. Jurgio drau-

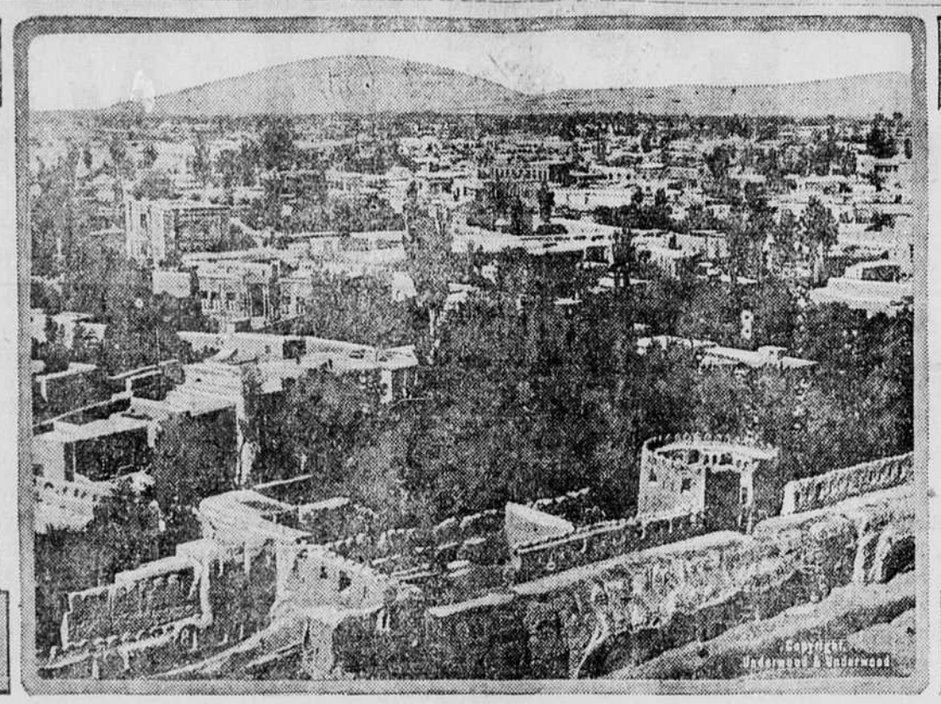

IŠ PERSIJOS

Regykla miesto Tabriz, Persijoj, kur turkų kariumenė užpuolė ant Amerikos konsulato ir išplėšė Amerikos misijonierių ligonbutį. Po to Amerikos konsulas su amerikonais persikėlė į Teheraną, Persijos sostapilę.

gijų. ios pastarosios nariai buvo apsirengę šviesiai žaliais marškiniais ir baltomis skrybelėmis.

Lietuvių ėjo pora rusų draugijų.

IŠ E. MAHANOY JUNCTION, PA.

SLA. Apskričio išvažiavimas. Birželio 30 d. buvo Pirmo SLA. Apskričio "Išvažiavimas." Tai pirmu sykiu SLA. nariai šioje apielinkėje taip padarė. Todel turbut, ir publikos nedidelis skaičius atvyko, nes galėjo siekti tik iki 400 žmonių. Antra priežastis neskaitlingo publikos susirinkimo buvo ir neparankus atvažiavimas, nes nedėldieniais traukiniai retai pro čia bėga.

Ant 3-čios val. po pietų "Išvažiavimo" vedėjas, p. K. Bubnys, pranešė, kad programas jau prasideda.

Pirmiausia jauna mergaitė (jos vardo nenugirdau) gražiai padekliamavo, kas publikai patiko. Potam vedėjas perstatė p. F. Živatkauską iš Scranton, Pa., kuris pasižadėjo kalbėti apie SLA. reikalus. Bet pakol priėjo prie SLA. reikalų, tai pusėtinai ilgai reikėjo lukterėti. Kalbėtojas užgriebė ir agrikulturą, ir industriją, ir carą, ir kaizerį, ir kad lietuviški kunigai lietuvių vaikus tik temokina "kuris esi danguose," ir bučiuoti kunigams rankas ir tt. ir tt., — nors tas neką tegali gelbėti Susivienijimui.

Pagalios priėjo ir prie SLA. Šią organizaciją gyrė tiek, kad visi turi lygias teises rinkime viršininkų, kad šelpia susirgusius ir išmoka mirusių pomirtinę ir kiek turto turi. Nors gyrimo SLA. punktą graitai atliko, bet ir čia neiškentė "neuždrožęs" kunigams. Gi SLRKA. kalbėtojas pavadino "carišku," kad pas juos viršininkus seimuose renka. Mano manymu, kalbant apie pašelpos ir apdraudos "biznio" propoziciją, tai tokių faktų reiktų nemaišyti. Juk tas SLA. sviekatos neduoda. Priešingai dar kaip kurias ypatas ir prigulinčias į SLA. užgauna. O neprigulinčias po tokių prakalbų sunku prikalbinti, kad prisirašytų, ką esu patyręs pats.

Man rodosi, kad Susivienijimui butų sveikiau, kad tokiuose atsitikimuose ir kalbėtojai ir organizatoriai turėtų prisilaikyti amerikonų taktikos. Juk jų paprasčiausias agentukas, išgiria tau žmogeli tą ar aną kompaniją, tai "verkdamas" turi prisirašyti. Bet jie niekad tikybos reikalų nemaišo prie to. O pas mus, nežiurint ar tautiečiai ar katalikai turėtų prakalbas apie apsaugą pašelpą, vistiek neiškenčia neprikišę vieni antriems persitikrinimų, pažvalgų. Taigi pašelpos klausime mokykimės nuo amerikonų, o ne nuo vieni kitų, kaip "pasibarti."

Po Živatkausko vėl mergaitė padeklamavo ir vedėjas perstatė kalbėti p. K. Šliupą.

Čia jau pasirodė kas-kita. Šis kalbėtojas gana rimtai kalbėjo apie lietuvių politikos reikalus. Apie Rusijos lietuvių politiką kalbėdamas, paminėjo, žinoma, Kapsuko "gražius" darbus, kas "progresistų" nagaras įkaitino. Apie didžiosios Lietuvos politiką kalbėtojui nepavyko užbaigti kalbėti, nes kai suduos lietaus lašai į medžių lapus, tai publika kaip iš ugnies iš savo vietų šoko. Lašai greit perėjo ir publika sugrįžo ant vietų, bet kalbėtojas, sutrukdytas, perėjo į Amerikos lietuvių politiką, neužbaigęs Did. Lietuvos politikos klausimo.

Ant galo vedėjas dar perstatė vieną dekliamatorių. Jo vardo nenugirdau, bet tiek žinau, jog jis gimęs šioje šalyje ir vos apie 18—19 metų jaunikaitis. Vietoje deklemacijos, žiuriu, jis pradėda kalbėti apie Dr. V. Kudirką. Per mane perėjo koks tai šurpulys: čia augęs apie Kudirką kalba — pamislijau sau. Mat jaunikaitis buvo prisirengęs padeklemuot Dr. V. Kudirkos eiles, todel apie eilių ("Labora") autorių ir prabilo, gražiai vartodamas lietuvių kalbą. Kaip tas jaunikaitis deklemavimą atliko, nemano reikalas, bet aš taip gerai deklemuojant negirdėjau. Jau matyt, kad pirma Kudirkos eilių eilute "Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grudus," kaip tik jaunikaičiui tinka, nes jis jau "sėja."

Užbaigimui progromo vedėjas pakvietė publiką atgiedoti Lietuvių Hymną ir pats jį pradėjo. Bet šitų apielinkių lietuviai su sarmata turiu pasakyti, savo Hymno dar nemoka, nes atgiedojo tik vedėjas ir keletas publikoje esančių. Didžiuma tylėjo. Buvo ir tokių, kad ir kepurių nenusiėmė. O vienas tą patėmijęs, prisiartino ir sako man į ausį: "Ar matei — kareiviai laike Hymne stovėjo be kepurių, o tie musų gremėzdai tyngi nusiimti kepures"... Tas labai negražu, kad netiktai kad nemokame savo Hymno, bet dar ir svetimtaučiams pasirodome, kad iš po kepurių bijome išlysti. Už tai tie "Dedės Samo" čia buvusieji kareiviai nekokią apie "kepurninkus" turės nuomonę.

Po viskam socialistai užmetinėjo K. Šliupui, kodel tas nepasakė vardus tų, ką kaizerini Lietuvą esą nori parduoti. P. F Živatkauskas su socialistais "kritikavos." Aš patėmijau, kad iš socialistų eina "ant kritikų" ir tie, ką savo vardo nemoka pasirašyti."

Korespondentas.

IŠ RACINE, WIS.

Pora patėmijimų. Nekurios vietinės kuopos ir draugijos sumanė čia padaryti rankų darbų parodą. Kas iš jos išeis, dabar sunku pasakyti. Viena, čia pas mus nėra profesijonališkų amatninkų, kurie galėtų žingeidžių darbų pagaminti, o antra ne visi tam sumanymui pritarė, nes tą sumanymą ėmėsi vykdinti "subolševikėjusie" elementai, kuriems musų miesto lietuviai nepritaria. Todel, sako, kad "bolševikams" bene prisieis pasiimti tai parodai daiktus iš "dešimtukinės" rautuvės.

Buvusis čia Cecilijos choras suiro. Gaila, nes jis palinksmindavo žmones savo dainomis. Žmonių kalbama, buk prie pakrikdinimo chorą privedė buvusio čia pirmiaus klebono kun. Slavyno elgimasi. Mat pradėta tyrinėti, kas iš choro narių priklauso prie parapijos, kas ne ir kas atlieka išpažintį, o kas ne. Nors ir geriausius balsus turėtų, bet kas per tą "examiną" nepereidavo, tai buvo iš choro išmetamas. Taip jis pagalios prasiretino, kad turėjo visai pakrikti. Pirmiaus šv. Cecilijos choras gerai gyvuodavo.

Pasidarė čia taipgi nesmagumų delei informacijų, kurias siųsdavo apie lietuvius į vietinę anglų spaudą. Išėjo aikštėn, kad lietuvius ne visai teisingai reprezentuota "Racine Journal" laikraštyj, o tą, sakoma, taipgi daręs kun. Slavynas, tai dabar iš tos priežasties daug yra nemalonomų tarp Racino lietuvių.

Protazas.

IŠ LAWRENCE, MASS.

Čia yra susitvėrus vietinė organizacija, kuri yra pasivadinusi Lietuvos Šelpimo Fondu (ar tai yra skyrius socialistų organizacijos, žinomos tuo pačiu vardu? **Redakcija**).

Lietuvos Šelpimo Fondo komitetas yra susidaręs iš vietinių draugijų ir prie jo priklauso tautiečiai ir socialistai; katalikai-klerikalai prie jo neprikiauso.

Šisai komitetas rengia balius, piknykus ir visokias pramogas; buvo pakviestas ir p. Račiunas su krutomais paveikslais. Šitokiais parengimais renkama aukos sušelpimui nuo karės nukentėjusių. Dabar šisai komitetas turi savo kasoj arti puspenkto šimto doliarių ir iš jų buvome nutarę Lietuvon pasiųsti $300.00.

Bet kadangi dabar Lietuvon negalima siųsti pinigų, tai nutarimas iki šiolei neišpildytas.

Savo keliu, nors dabar pinigų negalima siųsti Lietuvon, komitetas ir toliaus darbuojasi, idant surinkus daugiaus aukų. Tuo tikslu liepos 27 d. rengiama piknykas Maple Parke, socialistų kampėje.

Pr. Biliunas.

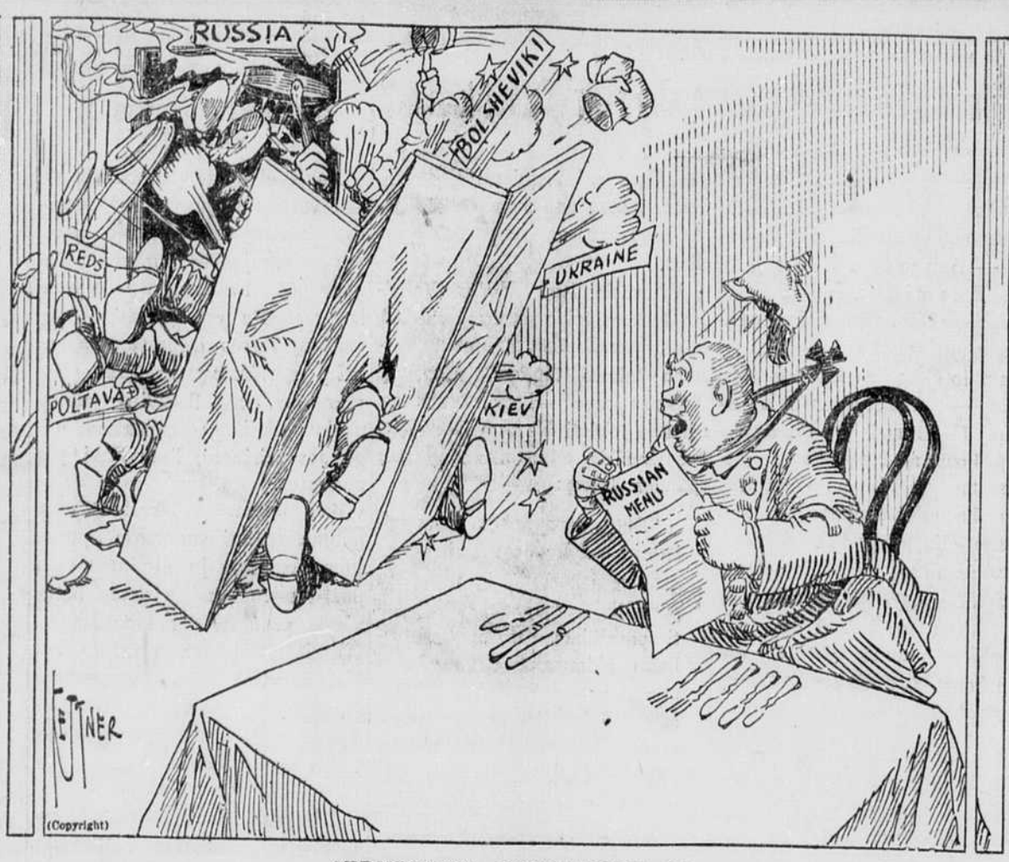

"TRUBELIS" RESTAURACIJOJ.

Vokietys tik ką atsisėdo už stalo Rusiškoj restauracijoj ir buvo bepradėjęs sau rinktis rusiškų valgių. Staiga "trubelis" pasidarė virtuvėje, kur "kuchoriai" susipešė — suprask: bolševikai, ukrainai, kazokai ir kiti pradėjo viens kitą smaugti. Vokietys gal but negaus nei pietų suvalgyti — suprask: negaus iš Rusijos maisto.

IŠ SO. BOSTON, MASS.

Lietuvių paroda. Lietuviai labai gražiai pasirodė laike Neprigulmybės Dienos apvaikščiojimo pereitos sąvaitės ketverge. Po piet apie 4,000 lietuvių su 3 benais pradėjo maršuoti nuo Lietuvių salės. Broadway gatve į Commons sodną Bostone. Parodoje dalyvavo ir moterįs ir mergaitės. Daugelis parašų, pritaikintų prie karės ir Lietuvos, buvo nešama parodoj. Lietuviškos veliavos grėta su amerikoniškomis ir draugysčių veliavos lydėjo maršuotojus. Ant amerikonų, kaip teko pastebėti, lietuvių paroda padarė gerą įspudį.

Sodne "Gabijos" choras po Miko Petrausko vadovyste sudainavo Lietuvių hymną "Lietuva, tėvyne musų", o bažnytinis choras po vargonininko vadovyste sudainavo keletą dainų.

Visoj parodoj dalyvavo 35 tautos ir paroda užsibaigė tik apie 12 val. nakties. Lietuviai šiuom syk parodė svetimtaučiams, koks yra skirtumas tarp jų ir lenkų.

Parodoj Buvęs.

IŠ MANCHESTER, N. H.

Streikas. Liepos 1 d. iš 16-kos vietinių audinyčių Amoskeag Co. ir Stark Co. išėjo į streiką 20,000 amatninkų.

Streiką sukėlė nesutikimai, kilusie delei algos pakėlimo. Birželio 17 d. pakelta mokestis ant 12½ cento nuo doliario, kuomet reikalauta 15 centų pakėlimo. Kalbos apie streiką pasigirdo tik birželio 29 d., kuomet pradėjo eiti gandas, kad streikas bus nuo 1 d. liepos. Bet tam nedaug kas tikėjo. Liepos 1d. visi kaip niekur nieko nuėjo į dirbtuves, bet netrukus visi išėjo laukan, dirbtuvėse pasiliko tik keletas darbininkų. Už apie pusvalandžio pasirodė ir miesto policmonai, kurie išvaikė pasilikusius. Aštuoniose tapo uždarytos dirbtuvės.

Streiko vadovavimą pasiėmė vietinės unijos pirmininkas ir Valstijos komisijonierius (?) ir reikalauja pakelti algos po 15 centų ant doliario.

Pas streikierius, kaip matyt, upas yra geras ir tvarka nebloga—ramiai sau vaikščioja gatvėmis, kaip šventadieniais, o dauguma, pasinaudodama liuosu laiku, nuėjo sau "kariškuosna drėžuosna" padirbėti.

Unija atidarė keletą ofisų naujiems nariams prirašinėti, tai pilni ofisai prisikimšę streikierių.

Streikas palietė ir apie šimtą lietuvių. Unijos pirmininkas ir Valstijos komisijonierius dar veda derybas su kompanijomis. Kas išeis toliaus, tai vėliaus pranešiu.

P. A. Andrejunas.

IŠ MANCHESTER, N. H.

Iš apvaikščiojimo—prakalbos. Čia vietiniai lietuviai energiškai pradėjo rengtis prie apvaikščiojimo Ištikimybės Dienos. Šešių lietuviškų organizacijų atstovai ir moterįs prisirengė kaip reik dalyvauti: draugijos išlaidų padengimui sumetė $155.55 aukų, moterįs pasirupino tautiškus drabužius, parupinta lietuvių tautiška veliava, muzikantai ir t. t.

Vietinė anglų spauda prabilo apie lietuvių besirengimą prie Ištikimybės dienos. Kuomet jau buvome visai gatavi prie apvaikščiojimo, netikėtai pasirodė, kad kuone perniek turėjo nueiti visi musų prisirengimai.

Birželio 27 d. miesto majoras pranešė komitetui, kad miestas apleidžia parodas 4 d. liepos, o tą dieną pažymės vien tik koncertu ir prakalbomis darže.

Kuomet komitetas pranešė apie tai žmonėms, tai tarp lietuvių kilo pusėtinai daug neužsiganėdinimo, nes manyta išpradžių, kad tai komitetas viską suardė.

Tuomet 30 d. birželio surengta prakalbos. Šiose prakalbose bene svarbiausiu nuotikiu buvo pagerbimas lietuvių ir amerikonų veliavos. Visi laukė pasirodymo naujos lietuvių tautiškos veliavos, kuri yra ženklu musų tautos, prisikėlusios iš numirusiųjų.

Lietuvių Kareivių Benui begrajinant Amerikos hymną, išnešė Amerikos vėliavą, o lietuviškos vėliavos vis dar nebuvo matyti. Pagerbus šios laisvos šalies vėliavą, laukta lietuvių tautiškos veliavos pasirodymo.

Štai Lietuvių Kareivių Benas užrėžė Lietuvių Tautiškąjį Hymną "Lietuva, Tėvyne Musų". Visi sustojo, savo tautos hymnui pagarbą atiduodami. Ir štai išneša Lietuvos tautiškąją vėliavą: žaliai-baltai-raudoną su Lietuvos žirgvaikiu arba "vyčiu" viduryj ant baltos juostos. Svetainėj pasidarė koks tai linksmas upas, žmonių akįs linksmai sužibėjo, matant šitą musų tautos ženklą—lietuvių tautišką vėliavą. Benui užbaigus lietuvių hymną griežti, publika ilgai plojo ir sušuko galingu balsu, sveikindama lietuvių tautišką vėliavą: "Valio Lietuva! Lai gyvuoja Lietuva! Lai gyvuoja Neprigulminga Lietuva!"

Po to prasidėjo prakalbos. Pirmu kalbėtoju buvo p. Norkunas, kuris paaiškino apie lietuvių vėliavą (jis buvo ir tos vėliavos dirbėju). Antras kalbėtojas, p. Gudas, kalbėjo apie Ištikimybės Dieną ir apie tai, kaip lietuviai darbuojasi išgavimui savo tėvynei pilnos laisvės, neprigulmybės. Ragino dėti tam tikslui aukas ir papeikė musų socialistus, kad jie atsiskyrė tame darbe nuo visų kitų lietuvių.

Pagalios kalbėjo p. Krikaitis, kuris kalbėjo apie dainas ir dailę ir čia pat jam pasisekė sutverti choras. Buvo kilę truputis ginčų delei choro vardo. Vieni norėjo, kad choras vadintus "Birutė", o kitas sumanymas buvo, kad vadintųs Vyčių choru. Pagalios pakrikštinta nauja-gimį chorą "Birutės" vardu. Chorą lavinti apsiėmė p. Krikaitis, kuris tam tikslui kas sąvaitę atvažiuos iš Lawrence.

Libera Amant.

IŠ BALTIMORE, MD.

TMD. kuopos mitingas. Birželio 25 d. vietinė 11-ta TMD. kuopa laikė pirmą savo susirinkimą po TMD. seimo. Daugiausiai, žinoma, svarstyta buvusio TMD. seimo nutarimai.

Plačiai apsvarčius Seimo nutarimą, apie perkėlimą TMD. knygyno iš Chicagos į Brooklyną, kuopa atrado, kad tokiam nutarime nesimato jokios naudos TMDraugijai, bet atpenč, kuopos manymu tas butų griežtai priešinga TMD. gerovei. Jeigu tam butų koks neišvengiamas reikalas, tai dar butų kokis nors pasiteisinimas, bet tokio reikalo nesimato ir išleidimas kelių šimtų doliarių perkėlimui knygyno butų bereikalingas pinigų išleidimas.

Todel męs atrandame naudinga palikti TMD. knygyną ant vietos, Chicagoje, bent patol, pakol TMD. neįsisteigs sau pastovios vietos, taip kaip, pavyzdžiui, turi SLA. arba dabar Tautinė Sandara. TMD. 11-tos kuopos komisija:

J. Bajoras, Pirm.
S. Urlakis, Kasierius,
Jonas Alyta, Sekr.

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

Kareivių išleistuvės. — Vietos lietuvių draugijos yra sudarę vieną bendrą sąryšį, kuriuo vadovauja komitetas, susidedantis iš 2—3 delegatų nuo kiekvienos draugijos.

Tikimasi, kad tas išeis naudon visų draugijų. Iki šiolei budavo daug neparankumų ir nesusipratimų tarp draugijų, daugiausiai todel, kad rengiant vakarus, ar kitokias pramogas, pasitaikydavo, kad dvi draugijos parengdavo ta pačia diena, na ir abidvi, žinoma, tankiausia turėdavo nuostolių, o iš to paskui dar kildavo nesmagumų ir piktumų.

Birželio 20 d., esant delegatų susirinkimui delei 4 d. liepos apvaikščiojimo, tapo sumanyta parengti išvažiuojantiems lietuviams kareiviams išleistuves—vakarienę su programu. Visi delegatai su tuo sutiko ir išrinko vakarienės rengėjomis p. Oną Zalpienę ir V. Poškienę. Biznieriai sumanymą parėmė ir gausiai suaukavo pinigais, valgiais ir t. t.

Vietinis klebonas kun. A. Tamoliunas bažnyčioje, paaiškinęs apie pasišventimą, kokį kareiviai daro, nešdami ant tėvynės altoriaus savo gyvastis, pakvietė vietinius lietuvius skaitlingai atsilankyti į šitas išleistuves.

Atsisveikinimo vakaras atsibuvo birželio 23 d. Vakaro vedėju buo p. J. Juviks, kuris vakarą atidarė tam tinkama prakalbėle. Paskui kalbėjo kun. A. Tamoliunas, primindamas jauniems musų kareiviams, kad jie eina kovon už didžius principus, už tai kad visas pasaulis įsigytų sau laisvę ir kad musų tėvynė Lietuva butų laisva. Kad už šituos principus kiekvienas žmogus, laisvę ir savo tėvynę mylintis, privalo drąsiai stoti,—poeto Mickevičiaus žodžiais tariant: "Stovėkit vyrai stiprųs ir drąsųs, nesibijokit priešo savo".... Ragino naujus kareivius niekados nepamiršti, kad jie yra lietuviai ir t. t.

Merginos po to sudainavo keletą dainelių, buvo taipgi ir dekliamacijų ir žaidimų.

Vakarienę pabaigus, visi nušaukė po kelis sykius geros kloties kareiviams ir "Lai gyvuoja laisva Lietuva". Merginos prisegstė jauniems kareiviams po gyvą gėlę ir tokiu budu išleidome su geriausiais velijimais musų kareivėlius.

Birželio 28 d. sekantieji lietuviai kareiviai tapo pašaukti didžion kovon už pasaulio laisvę:

1) Valteris Žaunis; 2) Liudvikas Danauskas; 3) Petras Lukauskas; 4) Pranas Danauskas 5) Motiejus Versečkas; 6) Vincas Bepirštis; 7, Karolis Verbickis; 8) Alek. Kaminskis, 9) M. Bartusevičius; 10) Stepas Šimkevičius; 11) Juozas Poškus 12) G. Tarbošauskis; 13) Pranas Čiprečkis; 14) Vincas Karelis; 15) Stanislovas Kušleika 16) S. Matulis; 17) P. Grinius 18) A. Grinius; 19) Mart. Krikšiunas; 20) S. Lepskis.

Pirmiaus iš So. Omahos išėjo lietuvių kareivių 41. Tarpe tų ir kun. J. Jonaitis. Dabar išėjo 20. Išviso lietuvių kareivių iš So. Omahos yra 61.

A. A. Ž.

IŠ SIOUX CITY, IA.

Lietuviai laimėjo dovaną. Pasirodžius vietinėje anglų spaudoje žiniai, kad su 22-rą d. birželio prasidės pardavinėjimas karės taupinimo ženklelių (W. S. S.) ir kurioje buvo išreikštas pageidavimas, kad kiekvienas šios šalies gyventojas turėtų prigelbėti Dėdei Samui kovoje už pasaulio demokratiją, lietuviai tuojaus sukruto darbuotis. PP. Juozas Gražis ir Jurgis M. Biliunas, pasitatarę tarp savęs, priėjo prie išvedimo, kad geriausiai butų, jeigu lietuviai karės taupinimo ženklelių pardavinėjimui turėtų savą komitetą ir kad už jų pinigus kreditą gautų jie patįs, o ne Armour'o, Cudahy ir kitos kompanijos. Tą jų sumanymą parėmė didžiuma vietos lietuvių. Tada du augščiaus minėti asmenįs nuvyko į Continental National Banką užkviesti 12-to "team'o" kolektorius atsilankyti pas lietuvius į pobažnytinį sklepą.

Pardavinėjimas traukėsi net tris vakarus. Išparduota ženklelių daugiaus kaip už $5,000.00, kas labai nustebino Amerikonus, kada jie pamatė apie tai vietinėje spaudoje. Nemažai buvo tokių, kurie sakė, jog tai negalimas daiktas, kad lietuviai tokiame mažame skaičiuje ir budami paprastais darbininkais, galėtų tiek daug pagelbėti Dėdei Samui. Tačiaus nekitaip ir buvo. Už taigi lietuviai, apart pagirimo vietinėj amerikonų spaudoj, gavo dar ir puikią Amerikonišką veliavą dovanų, kuri, kaip sužinojome, kainoja $45.00

Įteikiant lietuviams dovaną, vienas iš kolektorių pasakė trumpą prakalbą, pažymėdamas, kad lietuviai, kariaujanti Suv. Valstijų armijoje ir aukodami savo gyvastis, ir lietuviai čia esanti, prigelbėdami Dėdei Samui pinigiškai — kariauja ne tiktai už pasaulio Demokratiją, bet ir už savo tėvynės — Lietuvos pilną neprigulmybę. Čia pasipylė griausmingas delnų plojimas.

Niuronių Jurgis.

Žinios Žinėlės.

Cleveland, Ohio.

= P. Urbonas iš Cannonsburg, Pa. (matomai tas pats, ką anuomet pagarsėjo po Chicagą besivalkiodamas) tapo areštuotas už vaikščiojimą tarp lietuvių ir rinkimą pinigų. Teisėjas Cull suteikė jam vakacijas ant 60 d. šaltoj, ramioj vietoj $100. bausmės ir teismo kaštus.

= Laike LSS. kuopos prakalbų, kuriose kalbėjo p. T. Dundulis, policija atvyko salėn ir, iškračius visus, apie 20 ypatų areštavo. Pas jaunus vyrus reikalauta registracijos kortų. Tulas M. Lavinskas buvo mėginęs pabėgti, bet policmonai, šaudydami, jį pasigavo. Veliaus detektyvai atnešė ir pastatė ant scenos Amerikos veliavą ir paliepė publikai, idant išreikštų jai ištikimybę, pakeldami rankas, kas ir buvo padaryta.

Toledo, Ohio.

= Vienas vyras, lietuvis, išvažiuodamas į Detroitą, Mich., apimti darbą, pasiėmė su savim ir degtinės butelį. Ant rubežiaus tarp Ohio ir Michigan valstijų konduktoris iškratė ir butelį rado. Vyras gavo pernakvoti šaltoj ir $40.00 užmokėti už vežimąsi degtinės į "sausą" valstiją.

So. Boston, Mass.

= Stasys Skorka laike medžioklės ant "sliakerių", tapo suareštuotas už neregistravimąsi. Jis buk pasakęs, kad nesiregistravo ir nesiregistruos ir neįs kariauti prieš kaizerį. Tapo nusiųstas į Tantono beprotnamį idant išexaminuotų jo smegenis.

= Čia, kaip pranešama, susitvėrė, ar tveriasi nauja neprigulmingų (nezalėžninkų) lietuvių parapija ir "bažnyčia" esanti prie 428 Broadway.

Westville, Ill.

= Vietinėse kasyklose pasitaikė pora nelaimių: tapo užmuštas Jonas Čiumna, palikusis šeimyną be jokios pašalpos, nes pie jokių organizacijų nepriklausė; kitas lietuvis Jonas Daunis pavojingai kasyklose apdegė, bet, sakoma, yra viltis, kad pasveiks.

Mahanoy City, Pa.

= Suffolko kasyklose 1 dieną liepos tapo užgriautas ir užmuštas lietuvis Petras Pėtnyčia. Liko našlė (po tėvų Leimanskiutė) ir dukrelė.

Shenandoah, Pa.

= V. Žemaitis, vietinis aptiekorius, išvažiavo į Cape May, kur jis pastoja kariškon tarnystėn į Suv. Valstijų laivyną.

Tamaqua, Pa.

= Pranas Karoliunas, kaip apie tai pranešė valdžia giminėms, žuvo mušyje Francuzijoj, 21 d. gegužio, 1918. Karoliunas, atidavusis savo gyvastį už pasaulio laisvę, paėjo iš Klepočių kaimo, Veisejų gm., Seinų pavieto, Suvalkų gub. Turėjo 26 metus amžiaus. Meldžiama giminių atsišaukti adresu: Jonas Pacokunis, 310 Market St., Tamaqua, Pa. Dutch Hill.

Phelps, Wis.

= Iš čia pranešama apie sekantį atsitikimą:

Tulas lietuvis buvo papratęs lankytis svečiuosna pas vieną lenkę, kuomet vyrai budavo išėję darban. Jaunesnieji patėmiję svečią, pridabojo, pagavo ir sekančiu budu sumanė jį nubausti: užnėrė virvę ant kaklo ir pradėjo varyti per ežerą. Butų prigirdę, jeigu ne šerifas, kuris atbėgęs išgelbėjo pusgyvį vyrą, kuriam po to liepta kuogreičiausiai iš miestelio neštis lauk.

DR. JONO ŠLIUPO PRAKALBOS CHICAGOJE!

Skaitykit ant 7-to puslapo.

"LIETUVA"
Lietuvių Savaitinis laikraštis
Leidžia Lithuanian Publishing Co.
...4 W. 33rd St. Chicaga Ill.

Redaktorius Adv. Bronius K. Balutis.

Visi laiškai, korespondencijos ir rankraščiai, skiriami talpinimui laikraštyje, privalo buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais privalo paduoti ir savo tikrą pravardę Redakcijos žiniai.

Redakcija pasilieka sau teisę prisiųstus jai rankraščius taisyti ir trumpinti.

Netinkami laikraščiui rankraščiai, reikalavus autoriui, bus jam grąžinami tik tuomet, jeigu su rankraščiu bus prisiųsta ir užtektinai krasženklelių.

Reikia visada rašyti plunksna, paliekant plačius tarpus tarp eilučių, tik ant vienos pusės lakšto.

Apžvalga.

PERANKSTI LAIDOTUVĖS.

"Tėvynė" paskutiniam savo numeryj pasako įdomių dalykų, kurių negalima perleisti, apie juos nepatėmijus.

Pirmiausiai ji pasisako, kuomi ji nėra, butent, kad ji nėra tautininkų sriovės laikraštis.

"Reikia musų tautininkams priminti,—rašo "Tėvynė", atsakydama "Sandarai", kuri priskyrė ją prie tautininkų sriovės,—jog "Tėvynė" nėra jų sriovės laikraštis; todėl "Tėvynės" kaipo laikraščio, orientacija negali buti įskaitoma į tautininkų partijos kreditus ar debitus. "Tėvynė" neišduoda **moralės** [musų pabraukta. "L."] apyskaitos prieš jokią lietuvių partiją; jokios partijos nekontroliuojama ir negali buti bi partijos kontroliuojama."

Well! "Tėvynė" privalo buti kontroliuojama bent tos organizacijos, kurios ji organu yra, butent—TAUTIŠKOJO Susivienijimo Lietuvių Amerikoj. Kontrolės iki šiolei, berods, jokia partija nemėgino "Tėvynei" užmesti; juo mažiau tai norėjo daryti tautininkų partija, kuri galėjo ir galėtų kontroliuoti,—jeigu norėtų. To "Tėvynės" rašytojas, ant nelaimės, matomai, nei nesugebėjo atjausti.

Jeigu gi "Tėvynė" ištikro nejaučia nei **moralės** atsakomybės prieš tautinę sriovę, tai kaip reik išaiškinti tas paradoksas, kad "Tėvynės" redaktorius yra paprastai pačioj stebulėj tautinės sriovės reikalų? Męs negalime daleisti to neliogiškumo, kad viens ir tas pats žmogus tuo pačiu laiku butų vienu iš tautinės sriovės lyderiu, gi savo laikraštyj viešai nuo tos sriovės ne tik kuotoliausiai kratytųs, bet dargi visai neprielankią jai poziciją užimtų.

Męs nežinome, kas tą straipsnį rašė, bet "There is something rotten in Denmark"....

* *

Kiek toliaus "Tėvynė" norėtų, kad tautininkai, kuriems ji neleidžia kišties į savo reikalus, "susiartintų su socialistais. "Kad sandariečiams reikia labiau artinties prie socialistų, o tolinties nuo klerikalų", tą "Tėvynė" atranda 'džiuginančiu apsireiškimu".

"Tėvynė" mano, kad, neleisdama tautininkams savęs nei morališkai prie jų priskaityti, ji turi teisę pati ne tik kištis į tautininkų sriovės reikalus, bet net diktuoti jiems taktiką. Ji varo agitaciją, remdama gręsiantį sriovei skilimą.

Net daugiaus negu tas. Iš to, ką rašo "Tėvynė", galima padaryti tik vienas išvedimas, kad "Tėvynė" **nenori, kad tautininkų sriovė visai ir butų.**

Varydama tą sriovę socialistų glėbin, ji remiasi **pramanytu** (yes, pramanytu) Dr. J. Basanavičiaus pasakymu. "Dr. J. Basanavičius, viešėdamas čia Amerikoj rašo Tėvynė—yra pasakęs, jog Amerikos lietuvių tarpe gal buti tik dvi partiji, butent: klerikalų ir socialistų". Ir "Tėvynė" toliaus prirodinėja, kad esą jeigu tik šis-tas persimainytų, tai "suprantama, nebutų vietos sandariečių existencijai,"—suprask: kad tautininkai turėtų nugarmėti į socialistų [illegible]

Męs atvirai pasakome, kad nei męs, nei kiti tautininkai tokios "smalavirystės" pakęsti negalime, ir tylėti negalime. Męs turime tiesą laukti nuo "Tėvynės" jeigu ne pagelbos **tautiškiems** reikalams, tai bent užuojautos ir prielankumo tai sriovei, kuri ne tik SLA. išaugino ir už jį kovojo, bet ir dabar už jį savo "galvas deda". Męs jokiu budu negalime ramiai žiurėti, kuomet "Tėvynė", ar kas kitas, tautinei sriovei, kaipo kokiai nereikalingai stervai, duobę kasa.

Hands off, gentlemen!

Vidikas panašų triksą mėgino Susivienijime Nebagas persitikrino, kad tautinė sriovė, nors rami ir "trubelių" nejieško, bet dar turi užtektinai vieko, idant atsikratyti nuo neprašytų duobkasių.

NETIKĘ VARDAI.

Vienas lietuvių dienrašt.. rašo:

"Musų čia Amerikoje susidarė trįs sriovės; paprastai josios eina vardais laisvamanių, katalikų ir socialistų. Nėra tikras tas pasidalinimas. Tos sriovės susisuko ant greitosios, kaip kokie trįs burbulai ant vandens sukilus verpetui. Patys sriovių pavadinimai nėra galutini ir nėra tikę."

Tas teisybė, kad jie "nėra tikę." Bet tam ne sriovės yra kaltos, bet kalti yra tie, kurie jas taip netikusiai ir neteisingai krikštija. Męs, pavyzdžiui, nepažįstame "laisvamanių sriovės", kaipo tokios. Jos nei nėra. Ji tiktai dar pradeda megztis, organizuodama savo kuopas ir pasiėmusi sau "Kardą" (buvusią "Šakę") už organą. Ir tai ji nėra jokia sriovė, bet sauja žmonių, išimtinai beveik socialistų.

"Laisvamanių" sriove pavadinta augščiau yra tautininkų sriovė, paremta ne ant laisvamanybės, nei ant kokios tikybos, bet ant tautystės.

Tautystė šiądien, matote, yra pačioj gyvenimo viršunėj,—tai yra svarbiausis principas, kuris nulems visos žmonijos likimą. Priešingos tikrai, laisvai tautystei partijos, matomai, bijosi pripažinti, kad tautinės sriovės pozicija buvo ir yra teisingiausia ir arčiausia prie gyvenimo pozicija. Kad tautininkų sriovei to kredito nepripažinti, tos sriovės priešai vengia jų sriovės vardo: dešinieji, "krikščionys-demokratai" vadina ją "laisvamanių" sriove, gi kairieji, socialistai, vadina ją atžegareiviais, buržujais etc.

Bet alyva visgi viršun išplaukia. Tautystė yra pamatas, ant kurio visos žmonijos ateitis šiądien yra budavojama. Nieks tautų likimo nebudavoja šiądien ant tikybinių dėsnių, neigi ant kliasų dėsnių. Bolševikai mėgina Rusijos ateitį pabudavoti, pasiremiant klesiniu dėsniu—ir to mėginimo pasekmes matome.

NORS NAUJAM KAILYJ, BET ŠIRDIS VIS TA PATI.

Šiame numeryj yra tilpęs aprašymas prakalbų, kurias Chicagos lietuvių socialistai, atsiskyrusie nuo visų kitų lietuvių apvaikščiojimo, surengė atskirai 4 d. liepos.

Jie kalbėjo apie Lietuvos laisvę, rinko jai aukas, kitus vadino pro-kaizeriniais, save statė tikrais Lietuvos laisvės gelbėtojais. Beveik galima buvo džiaugtis iš tokio karšto musų socialistų tėvynainiškumo, Bet,—

Susirinkime dainuota visokių dainų,—

Susirinkime dainuota bolševikų hymnas,—

Susirinkime tačiaus negiedota Lietuvos hymno...

Ir lietuvių veliavos nebutų buvę, jeigu jos nebutų atsinešę su savim vienos draugijos delegatai.

Iš to galima nusimanyti, kaip brangi yra Lietuvos tikra laisvė tiems, kurie kitus "Lietuvos pardavikais" vadina.

18—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Didžiausis Laikraščių Savininkas-Ar jis Ištikimas?

William R. Hearst turi visą eilę laikraščių. Didelių dienraščių jis turi net vienuoliką. Du Chicagoje — Amercan ir Herald and Examiner, du Bostone — American ir Advertiser, du Atlantoj, Ga. — American ir Georgian, tris New Yorke — American, Evening Journal ir Deutsches Journal (vokiškas, nesenai sustabdytas) ir po vieną San Francisko (Examiner) ir Los Angeles (Examiner). Sakoma, kad visus šituos laikraščius skaito vidutiniškai 2,572,885 žmonių kasdien. Apart to Hearst turi dar septynis mėnesinius žurnalus, kurie, sakoma, turi išviso 2,281,627, skaitytojų.

Visus šiuos laikraščius kontroliuoja ir jiems pakraipą nustato savininkas. Visoj istorijoj nerasime kito tokio pavyzdžio, kur vienas žmogus galėtų tokią milžinišką įtekmę ant tokio žmonių skaitliaus daryti.

Kuomet užėjo karė, kaip kitur taip ir čia pradėta aplink dairytis, kas kur stovi. Jeigu paprastus žmonės daboja, tai juo labiaus atkreipia atydą į didžiuosius, galinguosius vyrus, kurie laike karės gali arba labai daug gero, arba labai daug blogo padaryti.

Francuzijoj, pavyzdžiui, buvusio premiero Caillaux ištikimybė buvo labai nužiurėta. Tas pats buvo ir Italijoj su ministerių pirmininku Giolitti. Apie Rusiją ir Stuermerio vadovystę prieš revoliuciją nėra reikalo nei minėti. Taip ir čia Amerikoj atkreipta atyda į Mr. Hearstą ir jo ištikimybė šiai šaliai pastatyta abejonėn.

Teisybė, prieš jo žurnalus iki šiolei nedaryta jokių užmetimų, bet jo dienraščiams tiesiog užmesta, kad jie yra pro-vokiški, ir tokį viešą užmetimą padarė Hearsto laikraščiams ne kas kitas, kaip buvusis Suv. Valstijų prezidentas T. Rooseveltas, kuris nusiuntė apie tai ilgą laišką Senatan. Rooseveltas tiesiog tvirtina, kad Hearsto propaganda esanti propaganda Vokietijos naudai.

Boikotuoja laikraščius.

Daugelyj vietų New Yorko mieste ir įvairiuose atskiruose miestuose ir misteliuose tapo padaryta nutarimai neįsileisti visai jokių Hearsto laikraščių "kaipo nelojališkų."

Nelojališkumo (neištikimybės) užmetimai yra paremti ant įvairių išsitarimų, tilpusių Hearsto laikraščiuose — daugiausiai dar iš tų laikų, kuomet Suv. Valstijos nebuvo įstoję karėn. Įvairus žmonės ir laikraščiai, ypatingai gi New York Tribune pradėjo rankioti tuos visokius išsitarimus ir paskirstė juos į tris dalis.

Vienos rušies straipsniuose, tvirtinama, kad Hearsto laikraščiai teisino Vokietiją už torpedavimą be persergėjimo pasažierinio laivo Lusitania, kur žuvo apie 1700 civiliškų žmonių — jų tarpe daug moterių ir vaikų.

Antros rušies straipsniais, sakoma, mėginta pasėti neužsitikėjimas tarp Amerikos ir Japonijos bei Anglijos ir tai daryta kaip prieš įstojimą Suv. Valstijų į karę, taip ir po to.

Pagalios trečios rušies straipsniais ir išsitarimais mėginta sulaikyti šią šalį nuo veiklaus dalyvavimo Europinėj karėj jau po to, kaip ši šalis apskelbė karę Vokietijai.

Idomių išsireiškimų ir minčių yra pririnkę iš Hearsto laikraščių jo priešininkai. Juos vienok čia pakartoti delei stokos vietos nėra galima.

Teismo nuomonė apie spaudos laisvę.

Kaip jau buvo minėta, nekuriuose vietose miesteliai net padarė nutarimus, kad Hearsto laikraščių visai neįsileisti į tuos miestus. Tarp tokių buvo ir miestelis Mount Vernon, N. Y.

Hearstas atidavė reikalą teisman, prašydamas, idant teisėjas išduotų drausmės prisakymą (injunction) prieš miesto tarybą, idant ji savo nutarimo prieš Hearsto laikraščius neturėtų teisės įvykdinti.

Vyriausis New Yorko Valstijos teismas tokią drausmę suteikė, tuomi panaikindamas Mount Vernono miesto tarybos nutarimą. Teismas savo dekrete, žinoma, nemano teisinti Hearsto laikraščių, bet išreiškia tokią nuomonę apie spaudos laisvę:

"Butų nepaprastas ir apgailėtinas dalykų stovis, jeigu ta spaudos laisvė, kurią męs taip pavydžiai sergėjome, galėtų buti panaikinta užsimanius keliems aldermanams bile kokio miesto ar kaimo bile kur musų šalyj. Joks laikraštis nebutų saugus. Musų didžiausi laikraščiai ir kitoki informacijos ir svarstymo organai priklausytų nuo malonės mažų burelių vietinių valdininkų čia ar tenai, ir jiems butų leista pasiekti, ar nepasiekti žmones sulyg to, ar toki bureliai užgirtų ar neužgirtų tulas tokių laikraščių žinias"...

Gi atsiliepdamas apie paties Hearsto laikraščius, teismas tarė:

"Jeigu bile laikraščiai, priklausantieji šiam skundėjui, buvo praeityje prieš įstatymus, tai įstatymai padavadija už tai bausmę, bet tokia bausmė privalo buti už kokį nors veiksmą jau padarytą, o ne už tai, kad yra tikimasi, kad kokis nors veiksmas gali buti padarytas ateityje."

Hearst ginasi.

Savo laikraščiuose Hearst davė atsakymą Rooseveltui, beveik čielo puslapio ir kaltiną Rooseveltą, kad jis ir "susenėjęs" ir "suvaikėjęs" ir prirodinėja, kad jo laikraščių rekordas ir jo paties rekordas esąs toks, kad apie jo ištikimybę abejoti negalima ir sako, kad po karės jis apsiimsiąs stoti su Rooseveltu į debatus šiame ištikimybės klausime.

MAČIULIAI ATSIŠAUKIT.

P-as Juozas Mačiulis, gyvenantis rie 4436 So. Artesian av., Chicago, Ill., pamatė laikraštyj, kad Pranas Mačiulis yra pakliuvęs vokiečių nelaisvėn. Jis jam parašė laišką.

Dabar Juozas rašo "Lietuvos" Redakcijai kitą laišką sekančio turinio:

"Gerb. Redakcija:—Ar negalėtumete patalpinti Jųsų laikraštyj karės belaisvio giminių pajieškojimo. Keletas mėnesių atgal aš parašiau laišką savo broliui, esančiam nelaisvėj Vokietijoj. Dabar gavau atsakymą, bet visai nuo kito, man nepažįstamo Prano Mačiulio. Jis paeina iš Kauno gub., Joniškės valščiaus, Pročiunų sodžiaus ir prašo pranešti giminėms ir pažįstamiems, kad jis yra vokiečių nelaisvėj; nuo giminių jis prašo prisiųsti pinigų arba siuntinį maisto kad prisiųstų. Jo adresas yra sekantis: Pranas Matciulis, No. 184-13, Kriegsgefangenenlager Grunenthal bei Sagan, Germany.

Su pagarba **Juozas Mačiulis.**

Nuo Redakcijos. Norint suteikti pašalpą lietuviams, esantiems vokiečių nelaisvėje, geriausiai yra nusiųsti pinigų lietuvių komitetui "Lituania" Šveicarijoj, arba lietuvių komitetui Danijoj su nurodymu, kad tuos pinigus jie perduotų belaisviui, arba už juos pasiųstų belaisviui maisto, arba ko kito, kaip komitetui geriaus išrodo. Komitetai turi nuolatinius susinešimus su belaisviai ir geriausiai žino, kas jiems labjausiai yra reikalinga.

Komiteto "Lituania" adresas yra sekantis: "Lituania", Comité Central de Secours aux Victimes de la Guerre en Lituanie, Lausanne, Suisse.

Lietuvių komiteto Danijoj adresas yra sekantis: Jurgis Savickis, Box 214, Copenhague, Denmark.

19—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6 1917.

LIETUVIŲ AUKOS UŽ LAISVĘ.

Šiame skyriuje paduodame visus vardus ir pravardes užmuštų, sužeistų ar dingusių lietuvių, tarnaujančių Amerikos kariumenėj Francuzijoj. Vardai ir pravardės yra paimti iš oficiališkų Karės Departmento surašų, garsinamų kasdien. Suprantama, kad lietuvius galima pažinti tik iš jų pravardžių, jeigu jos teisingai, lietuviškai yra paduotos. Tų, kurie savo lietuviškas pravardes iškraipo, nėra galima pažinti surašuose ir apie juos negalime jų giminėms nei pažįstamiems, nei visiems lietuviams pranešti per laikraščius.

Štai kodel yra svarbu, kad visi lietuviai kareiviai, pastodami armijon, pasiduotų savo tikromis, lietuviškomis, neiškraipytomis pravardėmis.

* *

Liepos 6 d. oficiališkuose surašuose randame sekančias lietuviškas pravardes:

Jonas Naujokaitis iš Homestead, Pa.,—užmuštas mušyje.

Jonas J. Miklavičius iš Bridgeport, Conn.—dingęs laike mušio (daugiausiai "dingusių" paprastai yra pakliuvę nelaisvėn).

Juozas A. Dargis, korporalas, marinierius, iš Chicago, Ill.—sužeistas (sužeidimo laipsnis nepažymėtas).

Pranas W. Demskis, marinierius, iš Manistee, Mich.—sužeistas, sužeidimo laipsnis nepažymėtas.

Liepos 7 d. surašai skelbia:

Juozas Zboran iš Dunkin, Pa.—užmuštas mušyj.

Frank J. Olsheski iš Waukesha, Wis.,—sužeistas mušyj.

Liepos 8 d. surašas:

Gust Anikewich iš Hamtramck, Mich.,—užmuštas mušyje.

20—True traslation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6 1917.

KAIP BELAISVIUS ŠELPTI.

Norint sujieškoti ar sušelpti lietuvius-belaisvius, esančius Vokietijoj ar Austrijoj, galima tai padaryti per šiuos lietuvių komitetus: 1) per lietuvių komitetą "Lituania", Lausannoje, kuris veikia po priežiura Šveicarijos valdžios; 2) per Lietuvių Komitetą Kopenhagene, kuris yra šaka prie danų Raudonojo Kryžiaus. Jų adresai yra sekanti:

1)—**"Lituania"**, Comité Central de Secours aux Victiems de la Guerre en Lituane, Lausanne, **Suisse**.

2)—Monsieur Jurgis Savickis, Box 214, Copenhague, **Denmark**.

NAUJI RAŠTAI.

Occupation Allemande en Lituanie, par. **C. Rivas.** Geneve-Nancy. 1917 m. Puslapių 116, kaina nepažymėta.

Šita knyga "Vokiška okupacija Lietuvos,' parašyta francuzų kalboje, ir yra padalinta į dvi dali. Pirmoj dalyje aprašinėjama vokiečių įsiveržimas Lietuvon (pabėgėliai, organizavimas jų pašelpos, fondai etc.); antroj dalyje aprašinėjama vokiečių šeimininkavimas Lietuvoje.

"Justice" Allemande en Lituanie Occuppee. (Vokiečių "teisingumas" užimtoje Lietuvoje), par. **C. Rivas**, Geneve-Nancy. 1917 m. Puslapių 91, kaina nepažymėta.

Šita knyga ir-gi paskirstyta į dvi dali ir daugelį skyrių. Pirma dalis pašvęsta nupiešimui supratimo, kokį vokiečiai turi apie tautų teises, antroj gi dalyj, kaip tą savo supratimą apie pavergtos tautos teises jie vykdina gyveniman. Čia paduodama daugybė žinių apie rinkimus nuo žmonių mokesčių, apie Lietuvos gyventojų teisimą, bausmes, apie visokius jų padavadijimus susinešimų srytyje: pašportus, važinėjimus, prekių pervežimus, krasą ir t.t.

Butų labai akyva knyga, išvertus ją lietuvių kalbon.

21—True translation filed with the postmaster t Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6,1917.

Tėmytinė Vėliavos Dienos Besimankštinimai.

Birželio 14 d., šių metų užženklino 141-mą metą apvaikščiojimo Amerikos vėliavos. Vėliavos Diena buvo švenčiama visose Suvienytose Valstijose. Tautos sostinėj, Washington, D. C., besimankštinimai buvo laikomi atvirame lauke, po Washingtono stovykla. Prezidentas Wilsonas, nariai kabineto ir kiti augšti valdininkai oficialiame gyvenime, buvo susirinkę išklausyti patriotiškų prakalbų.

Nuo paskutinio imigranto atvykusio šion šalin, kuris pribuvo su pilna širdim vilties šion didžion demokratijon, iki paskutinio kudikio, gimusio ore laisvės, ir kiekvieno Amerikos valstijos piliečio ir gyventojo privalėtų buti mokinama, ką vėliava reiškia, už ką ji stovi, ir nemirštančią meilę dėl vėliavos, kuri niekados nėra žinojusi, kas yra sumušimas, kurį reiškia suraminimą įžeistiems, teisybę prispaustiems ir neturališką laisvės teisybę žmoguje.

Amerikos Vėliava reiškia visa, ką Dekliaracija Neprigulmybės (Declaration of Independence) reiškia, visa ką Konstitucija musų žmonių reiškia; ji reiškia, ką Jurgis Washingtonas ir jo narsus kareiviai reiškė. Ji reiškia visus tuos nebailius Amerikonus kurie nuėjo prieš mus, kurie gyveno šiai šaliai, kurie išleido savo paskutinį lašą kraujo už savo šalį; kurie dirbo dėl jos, kiekvienas savotišku budu; kurie buvo lojališki laimėj ir nelaimėj ir ją mylėjo. Ji reiškia visus kentėjimus, kuriuos męs perėjome ir dabar pereiname, visas musų viltis ir geidimus.

Vėliavos Diena yra dėlto diena stovinti už daugiau negu medžiaga, iš kurios pati vėliava yra padaryta. Ji yra emblema augščiausių idealų ir geidimų.

Viena iš daugiausiai tėmytinų iškilmių šioj patriotiškoj dienoj buvo laikyta skerdyklų firmos Wilson ir Kompanijos. Penki tukstančiai darbininkų šios firmos susirinko privatiškam parke, prie Wilson ir Kompanijos generalių ofisų prie keturiasdešimts pirmos gatvės ir Ashland ave.

Svarbiausias prakalbas pasakė P-as Thomas E. Wilson, prezidentas kompanijos ir leitenantas J. Przyprava, užvaizda Rekrutavimo Centrų Amerikoj Lenkų Tautinės Kariumenės.

Wilsono vienutė Illinois Volunteer Training Corps, susidedanti iš šimto narių ir dviejų šimtų jaunų moteriškų darbininkių iš ofisų, nešiojančių Raudonojo Kryžiaus uniformas Wilsono pagelbinio skyriaus No. 94, vedama P-ios Thomas E. Wilson, dalyvavo besimankštinimuose.

Puiki nauja vėliava tapo užtraukta iki viršui stulpo per panelę Oną Spacek, viršininkę moterų Socialio Tarnavimo Departamento dirbtuvėj. Vien tik pamatymas tautos emblemos sukėlė didį entuziazmą ir besiartinant prie viršunės, kur ji buvo matoma susirinkusių, plojimai sekė vieni kitus.

Tuomet musų slaviškas brolis, leitenantas Przyprava, prakalbėjo į susirinkusius. Tarp kit-ko jisai pasakė:

"Ši diena yra didi diena visai Amerikai. Tai yra Vėliavos Diena. Visur męs matome beplevėsuojančias vėliavas; šios puikios žvaigždės ir dryžai, kurie reiškia Ameriką ir Amerikos žmones, laisvę ir liuosybę, ir likusiam pasauliui reiškia demokratiją ir laisvę prispaustoms ir pažemintoms tautoms.

"Šiądien męs prisiekiame musų lojališkumą šiai šaliai ir jos institucijoms ir apnuoginame savo galvas prieš šias žvaigždės ir dryžus, kurie yra prisirengę trenkti nusveriančiai ant mušio lauko narsios ir liuosybės mylinčios Francuzijos prieš Hunus ir jų autokratišką valdžią su tokiu žvėriu ir širdim, kaip Kaizerio Wilhelm.

"Daleiskit man, moters ir vyrai, užbaigti šiuos kelis žodžius Angliškai su pasveikinimais garsiausiems šiądieniniams vyrams paasulyje, musų geriausiam draugui ir kalbininkui demokratiškų valdžių, ir Jusų garbingiausiam prezidentui Woodrow Wilson."

Kuomet P-as Thomas E. Wilson prisiartino prakalbėjimui susirinkusiems, jisai buvo sutiktas pasveikinimais, kurie parodo kaip jis yra mylimas savo "vaikų ir mergaičių", kap jis vadina savo darbininkus. Jisai sakė:

"Gerbiamosios ir gerbiamieji, darbininkai Wilsono organizacijos, ir musų draugai, esantieji čionai šiądien:

"Man yra didžiai smagu, ir aš žinau, kad yra smagu Jums visiems buti čia šiądien ir prižadėti savo paramą šitoj musų "Old Glory" veliavai.

"Aš jaučiuosi, kad darant tai, aš darau kaip sykis tą, ką Jus norėtumėt kad aš daryčiau ir aš žinau, kad kiekvienas asmeniškai prisižada remti "Old Glory".

"Daugelis musų sunų privilegijuoti eiti į frontą ir męs didžiuojamės jais.

"Męs taipgi didžiuojamės musų Lavinimosi Vienute, stovinčia čia šiądien, kurie rengiasi by kokiam umam pasirodymui.

"Aš didžiuojuosi musų jaunomis merginomis, kurios šiądien čia randasi ir kurios pašvenčia savo laiką, vakaras po vakarui, Raudonojo Kryžiaus darbui.

"Musų protėviai kariavo už principus, dėl kurių ši vėliava stovi. Jie kariavo už namus, liuosybę ir laisvę dėl musų. Musų vaikai, kurie neša tą vėliavą į keturis pasaulio kampus, kariauja tam pačiam dalykui, dėl kurio musų protėviai kariavo. Męs neprivalome užsiganėdinti pakol tie principai nebus pripažinti per "Old Glory".

"Jeigu nekurie iš musų vaikų turi padaryti augščiusią pasiaukavimą, lai geras Dievas paaugština juos danguje; lai Dievas duoda kantrybę jų motinoms, moterims ir mylėtinėms ir lai Dievas prižiuri juos ir prigelbsti jiems įvykdinti principus tos vėliavos visame pasaulyje."

Kiti tėmytini dalykai to nepaprasto programo buvo pučiamo rago šaukimas per Chicago Boys Club No. 4 Band Atidavimas garbės Vėliavai ir Prižadėjimas Ištikimybės, laiko kurio militaris benas ir Raudonojo Kryžiaus pagelbinis skyrius stovėjo garbės atidavimo budu. Pasakyta "The American's Creed" per susirinkusius ir sudainuota tautiškas hymnas "America", kuomi uždaryta ši puikų programą.—Apgarsinimas.

22—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, at Chicago, Ill., on 3rd day of July, 1917.

Centralio Komiteto "Lituania" Apyskaita.

nuo lapkr. 7 d. 1916 m. iki gruodžio 31 d. 1917 m.

Įžanga.

Paskutinē Komiteto "Lituania" apyskaita, paskelbtoji viešai, siekē iki 7 lipkričio 1916 m. Dabartinē apyskaita apima tatai suvirš ištisus metus: butent nuo 7 lapričio 1916 m. iki 31 gruodžio 1917 m.

Pirma, "Lituania," kaip jau buvo pranešta, rupinosi vien belaisviais. Nuo 15 gruodžio 1916 m. musų komitetas praplatino savo veikimo programą, apimant karēs aukas Lietuvoje apskritai ir pasivadino "Lituania" — Centralis Komitetas nukentējusiems nuo karēs Lietuvoje šelpti. ("Lituania" Comité Central de seccurs aux victimes de la guerre en Lituanie). Musų įstatus užtvirtino šveicarų valdžia.

Centralis Komitetas "Lituania" turi skyrių Barcelonoj, Ispanijoje. Įvairiose Vokietijos ir Austrijos stovyklose suorganizuota vietiniai komitetai iš Lietuvių belaisvių, kurie dalina musų prisiųstą pašalpą, praneša apie savo pageidavimus ir informuoja apskritai apie dalykų stovį. Sugrįžus daugeliui civilių belaisvių Tēvynēn, sumažēje mokyklų skaičius. Dabar yra tiktai Skalmieržyje, Grünthal'yje, Havelberg'e, Bütow'e etc.

Musų komitetas darbuojasi išvien su Lietuvių Komitetu, esančių Kopenhagane.

Nuo lapkričio 7 d. 1916 m. iki gruodžio 1917 m. įvyko 22 susirinkimai: 19 paprastų ir 3 nepaprasti

Piniginē Apyskaita.

Pniginē musų komiteto apiskaita buvo sekanti:

Gauta:	Fr. Cent
Nuo 7-XI-16 kasoje liko	4,389. 3
Subsidijų	184,272. 1
Aukų	5,885. 74
Nuošimčių	2,305. 82
Perlaidų debitas persiuntimui	2,867. 48
Išviso	199,720. 52
Išleista:	Fr. Cent.
Šelpimas maistu	22,156. 72
Šelpimas pinigais	5,737. 70
Administracijos išlaidos	9,806. 45
Kelionēs belaisvių suorganizavimo reikalais per pasiuntinius	3,758. 27
Pačtos ir telegrafo išlaidos	385. 75
Dvasiniai belaisvių reikalai (knygos etc.)	362. 00
Perlaidų pinigais ir maistu	2,103. 55
Išviso	44,310. 44
Taigi 31 gruodžio 1917 m. kasoje lieka	155,410. 08
Smulkesnis subsidijų nurodymas:	
13-I-17 gauta nuo Amerikos Liet. Tautos Fondo 2.000 dalarių	10,416. 00
24-II-17 gauta nuo Centralio Amerikos Lietuvių Komiteto (pinigai guli doriariais: frankais paskaityta pagal 31-XII-17 dienos kursą) $10,000.00	49,328. 41
24-II--17 nuo to pat Centralio Kom. $25,000.00	124,527. 75
Išviso $37.000 arba	184,272. 16
Aiškesnis aukų išrodymas:	Fr. Cent.
8-XI-16 (gauta 7-II-16) Kun. A. Petraitis, Gilbertville, Mass. Amerika, del suorganizavimo susižinojimo su Lietuva per laiškus*)	10. 30
8-XI-16 — (gauta 24-V-16) Kun. J. Norbutas, Skotija, del suorg. susinešimo su Lietuva*)	24. 50
8-XI16 — (gauta 15-V-16) P. Slezninkas, iš Londono del suorg. susinešimo su Lietuva*)	12. 00
11-VI-16 — P. Šnekutienē ir P. Petruškienē iš Londono del suorg. susinešimo su Lietuva*)	12. 00
12-IX-17 — Kun. Matulaitis Londone	62. 50
24-X-16— Dr. Gaigalaitis Katyčiuos	45. 87
3-XII-16 Škotijos Liet. per Kun. Šveistrį	2.440 00
3-XII-16—Friburgo Universiteto Kancleris	5. 00
7-XII-16 — P-lē Ona Rochovskiutē, Rockford, Ill.	5. 15
12-XII-16—Manchester'io Liet. per Kun. Foltin (Skot.)	359. 45
31-XII-16 Smulkios aukos iš 1916 m.	6. 00
11-I-17—Surinkta per "Lietuvių Balso" Redakciją	334. 00
20-III-17—Dvasiškoji Petrogrado Akademija per Kun. Starkų	186. 67
17-IV-17—Rinkliava Kenosh'oje per Dr. Bielskį	1.019. 70
25-v-17 — Škotijos Liet. per Kun. Šveistrį iš Glas.	1,200. 00
1-X-17—P. K. Žilius, Hamilton	5. 50
30-IX-17—Kun. Dr. Reklaitis iš Petrogrado (Rusijoj)	155. 00
19-XI-17- M. El. Rechenberg, Magno Valle, Maggi, Tessin	5. 00
31-XII-17—Smulkios aukos iš 1917 m.	7. 10
Išviso	5,885. 74

Išsiusta maisto:

1) Duonos .... 5,602 Kg. (11,204 svarai).
2) Kondensuoto pieno ....2,307 Dėžutės.
3) Zupių "Maggi" (Potages et Bou.) 910 Kg. (1,820 svarai).
4) Šokolado .... 2,063 Kg. (4,126 svarai).
5) Konfitur. .... 197,50 Kg. (395 svarai).
6) Mēsos Konservų .... 256 Kg. (512 svarų).

*) Šios aukos nebuvo įskaitytos 7-XI-16 m.

Faktiškas Kasos stovis:	Fr. Cent.
Banque Cantonale Fribourgeoise:	
a) ant Kun. Steponaičio knygutēs	62. 20
b) ant Kun. Džimidavičiaus knygutēs	4,481. 00
Société de la Banque Suisse Geneve:	
a) Frankais	73,097. 62
b) Doliariais $10.000	49,328. 41
Pildomamjam Komitetui paskolinta Lietuvių dienos organizavimui (be nuošimčių)	30,001. 50
Išviso nominaliai	156,970. 75
Apiskaiton įtraukti, bet išmokēti 1918 m. čekiai:	
NN. 6911	700. 00
NN. 6913	1,200. 00
NN. 6914	525. 00
NN. 6915	500. 00
NN. 6916	293. 3
NN. 6917	1,800. 00
NN. 6919	390. 00
NN. 6920	100. 00
	5,508. 30
Išviso faktiškai lieka bankuose	151,463. 4
Kadangi kasos stovis	155,410. 08
Bankuose gi esama	155,462. 4
Tai kasoje lieka	3,947. 65

Pašalpos Organizavimas.

Kad suorganizuoti svetimose šalyse belaisvius karēs metu, daug reikia pagalvoti ir gerokai pasidarbuoti. Neužtenka čia nuolat raštais klabinti įvairiais keliais, bet reikalinga tam tikrus asmenis aplankyti Raud. Kryžiaus susirinkimuose dalyvauti ir net an vietos dirvą ištirti. Tam tikslui keletą kartų buvo siųsti pasiuntiniai Vokietijon.

Musų raštai ir pasiuntinių kelionēs atsiekē tai: 1) kad daugelis civilių belaisvių paleista namon 2) kad civiliai belaisviai ir nepajiegiantieji dirbt karininkai sukoncentruota keliosna stovyklosna, kur jie yra gana gerai aprupinti maistu, pasiskalymu ir savųjų globa; 3) kad paskirta kapelionai į daugelį vietų, kur jų truko (teisybē, dar jų toli gražu neužtenka); 4) kad taipgi karēs belaisvių stovyklose suorganizuota tam tikri komitetai iš Lietuvių del pašalpos dalinimo; 5) kad įvesta cenzoriai lietuviškiems laiškams, ko pirma buvo stoka ir lietuviškai nebuvo galima rašinēti; 6) kad prisidēta prie suorganizavimo pašalpos dalinimo pačioje Lietuvoje (atgaivinta Centralis Komitetas Vilniuje su visais skyriais: padalinta visa Lietuva į tris rajonus Vilniaus, Kauno ir Suvalkų su centrais Vilniuje Kaune ir Marijampolēje); 7) kad suorganizuota laiškų iš svetur persiuntimas Lietuvon ir iš Lietuvos svetur. Šis paskutinis punktas — tai yra del laiškų — nēr dar pilnai pasisekęs delei stokos tinkamų žmonių Lietuvoje. Vokietijoje ir užsienyje, ir delei kitų priežasčių.

Apšvieta.

Link apšvietos reikia pažymēti tai, kad Tēvynēs Mylētojų Draugija (Amerikoje) pasiuntē belaisvių naudai 5.000 ekzempliorių lietuviškų knygų ant vardo p. Savicko, kuris, kiek mums žinoma, daugelį jų pasiuntē belaisviams. Musų bendradarbē P-lē O. Jagamastaitē supirko Tilžēje ir išsiuntinējo belaisviams apie už 400 Markių lietuviškų knygų Taipgi atsiuntē knygų iš Lietuvos p. Šlapelienē Tilžēn del išsiuntinējimo belaisviams.

Korespondenčija.

Kadangi musų komiteto veikimas kas kart platinosi, tai ir korespondencija susidarē geroka. Išviso parašyta nuo lapkr. 7 d. 1916 m. iki gruodžio 31 d. 1917 m. 4,563 laiškai bei raštai. Iš jų 3,105 del siuntinējimo pašalpos, 718 koresponduojant su belaisviais ir 740 del susinešimo su Lietuva. Kaip apiskaita parodo, musų komitetas persiuntē Lietuvon, arba nelaisvēn 2,105 frankus 55 centimus.

Kliutis Darbe.

Kaip jau nekartą minējome, didesnēs sumos pinigų atējo kaip tik tuomet, kada pradējo varžyti pašalpos belaisviams išsiuntimą. Karei kas kart labiau besiplētojant, svetingoji Sveicarija priversta buvo vis labiau ir labiau varžyti valgomų dalykų išvežimą Priējo prie to, kad pašalpiniems komitetams gręsē gyvasties pavojus. Tik energiškai pasidarbavus. Centralis Komitetas "Lituania" išliko. Negana to, kad išliko, bet atsistojo ant valstybinių komitetų papēdēs ir išgavo teisę siuntinēti kasmēnuo už 10—15 tukstančių frankų valgomų dalykų.

Sąmatas Ateičiai.

Nevisi pinigai, gautieji ikišiolei, buvo suvartota belaisvių šelpimui, pirma del to, kad, kaip anksčiau minēta, buvo trukdoma valgių išsiutimas, o antra delto, kad męs nesiuntinējom tenai, *kur buvo musų siuntiniai patvirtinta rusų ar vokiečių parašais.* O kaip sunku šiais laikais suorganizuoti dalykas tinkamai, tai žino tik tie, kurie toj pakraipoj darbuojasi.

Ateičiai samatas yra toks: męs patys turim galimybę išsiųsti per mēnesį už 10—15 tukstančių frankų pašalpos. Kadangi Danijos Lietuvių Komitetas paskutiniu laiku mažai ar visai negauna pašalpos nuo Centralio Komiteto iš Petrogrado, tai "Lituania" turēs jį subsidijuoti. Taigi kas mēnuo galima skaityti belaisvių pašalpai po 25—30 tukstančių frankų (5—6 tukstančių doliarių). Beto reikia imti omenin maistas, kurį męs jau nuo seniai klabinam iš Francužijos ir kuris turbut, pasiseks partraukti už 20—30 tukstančių frankų. Taipgi pasitaiko proga nupirkti gana pigiai 1,000 porų batų belaisviams (po 20 fr. pora). Tagi ir čia išeina 20,000 tukstančių frankų. Taip kad pas mus esančios pinigų sumos užteks vos 4—5 mēnesiams.

Kadangi negalima laukti iki paskutinis skatikas išeis, ypač kuomet tokia sunki komunikacija, tai prašome Garbingos Visuomenēs Amerikoj ir kitur atkreipti domą į tai ir, nieko nelaukus, pasiųsti sumas, reikalingas musų belaisvių sušelpimui.

Už prisiųstasias sumas musų Komitetas savo ir musų belaisvių vardu taria širdingos padēkos žodį.

Pirnininkas: **A. Steponaitis**

Už Generalį Sekretorių: **V. Daumantas.**

P. S. Kadangi: 1) Centralis Komitetas "Lituania" per pirmutinius tris mēnesius 1918 m. belaisvių šelpimui išleido apie 60,000 fr.; 2) Lietuvių Komitetui Kopenhagene posiuntē 15.000 fr.; 3) Lietuvon grįžusiems belaisviams ir Lietuvoje internuotiems lietuviams pasiuntē 50.000 fr., tai per tą laiką išleista apie 125.000fr. Taigi kasoje lieka vos apie 30.000 fr., ko vargu užteks dviem mēnesiam.

Taigi nuoširdžiai prašome Gerbiamujų Amerikos Lietuvių sušelpti kuograičiausiai musų kuomitetą, nes kitų šaltinių neturime. Mat Pildomisis Lietuvių Komitetas (Lausanne) surinktus pinigus pasiuntē Lietuvon.

Lausanne, Šveicarijoj.
vasario 6 d. 1918 m.

Komitetas "Lituania"

P. S. Kiti laikraščiai prašoma perspausdinti musų apiskaitą.

23—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July. 1918, as required by the act of October 6, 1917.

LIETUVIŲ BIURAS KOPENHAGENE BELAISVIAMS ŠELPTI.

Kas tie belaisviai?

Gan daug rašoma Amerikoje apie musų belaisvius, esančius "Lietuvoje, Šveicarijoje, Rusijoje".... ir dar kažin kur, bei prašoma nurodyti belaisvius "su šeimynomis", idant juos sušelpus. Iš to rašymo aišku, jog nekiek nuvokiama apie musų belaisvius ir dažnai juos sumaišoma su tremtiniais Rusijoje bei likusiais Lietuvoje.

Belaisvių lietuvių esama dviejų rušių: 1) karēs belaisvių—buvusių karininkų Rusų armijoje ir laike mušio patekusių nelaisvēn pas vokiečius, ir 2) civilių bei ramiųjų Lietuvos gyventojų, išvarytų Vokietijon.

Vaikų neleidžiant į vokiečių mokyklas Lietuvoje arba vokiečiams įtarus lietuvį šnipystēje, lietuvis yra areštuojamas ir genamas iš Lietuvos į Vokietiją Dažniausia gi varoma "nežinia už ką", nes nelaisvēje yra senių, nebilių etc.

Išviso lietuvių belaisvių yra,—daugiausia karēs ir per mušį dažniausia sužeistų,—apie 15—20 tukstančių. Pastovaus skaičiaus, nuolat naujiems pribunant, arba iškeliaujant iš vietos vieton, nustatyti negalima.

Kame ir kaip gyvenama lietuvių belaisvių?

Daugiausia lietuvių belaisvių yra Vokietijoje ir iš dalies Austrijoje (kiek yra Bulgarijoj bei Turkijoj — susekti nepavyko). Tikros džiovos išvengimui, nuo mirties išsigelbējimui daugelis belaisvių pabēga: dirbant laukų darbus ties Lietuva—Lietuvon, dirbant ties Holandija—Holandijon, Rotterdaman, kur šiuo laiku esama po ruso konsulio "globa" apie 60 (?) lietuvių.

Vokiečiams-rusams nuolat savo belaisviais apsikeičiant, pakliudavo Rusijon nemaža ir lietuvių. Neutralēse šalyse, kaip Šveicarijoj, Norvegijoj ir ypatingai Danijoj, tam tikrus baraskus—miestus įsteigus, priimama kariaujančių armijų belaisviai. Tokiu budu ir Danija priglaudusi yra apie 20 (?) lietuvių.

Vokietijoje bei Austrijoje belaisviai gyvena logeriuose, ar tam tyčia statomose lentų šētrose, arba tvirtovēse. Esama ir specialių logerių: suskirstamųjų,—pakeleivingųjų, "mirštamųjų" (pav. mirštantieji nuo džiovos yra log. Sprottau, kame esama nemaža ir lietuvių). Nuolat gyvenant ankštose kamarose, nuolat matant vis tą patį draugo veidą, daēda ir pati kamara, ir draugas ir viskas aplinkui. Kalējimuose nors evangelijos galima pasiskaityti, o čia nei to nēra. Taip nervai—širdis įrsta, jog bijoma pažvelgti per langą.

Vokiečių duodami pietus, arba ta priemonē, kad svetimi žmonēs gyvais išliktų, išrodo šitaip: išryto visai dienai 250 gramų molinēs duonos ir kavos —vandiens puodukas; pietums lekštē sriubos, vakarienei—sriubos. Iškilmēje—silkē. "Nors kartą sočiai pavalgyti, o po to ir mirti jau galima butų"—šiaip vienas žemaitis, iš nelaisvēs ištrukęs, pasakojo.

Kokių budu galima ir reikia gelbēti musų belaisviai?

Vokiečio maistu penimas, nei sveikas nei gyvas neliksi. Kuriame logeryje esama belgų, anglų, francuzų, tai lietuviams dar lengvēliaus: už skalbimą jiems skalbinių bei kitą patarnavimą gaunama biskvitas, plutgalis, spirgē. Tųjų anglų bei francuzų išties esama turtingų: nuolat turima konservų, biskvitų, muilo. Rusai, užvis blogiausia gyvenantieji, priversti yra knaiseliotis atmatų duobēse, kad suradus bulbę, kaulą, konservų likučius. Vokiečiams dažnai priseina ties sąšlavynais sargybą statyti, mirštančius maisto ješkotojus nuvarinēti šalin.

Lietuvių veik visuose logeriuose turima savų komitetų, idant nuo savo tautiečių gaunamą dovaną suskirsčius, vargingesniems pagelbējus. Daug vargo buvo, nuolat bandyta su musų belaisviais lietuviškai susirašinēti, dabar jau su visais galima lietuviškai susižinoti. Vokiečiams galainiui susipratus, daugelyj vietų yra "lietuviškų" logerių, kame sutraukiama po kelis šimtus lietuvių, o vietomis —ir tukstančiais. Tokiu budu ir pagelba lengviau teikti.

Neveizint, jog Lietuva paskelbta neprigulminga, nors ir yra susitvērusi Vilniuje pabēgēliams ir belaisviams šelpti draugija, nors dalį civilių ir paliuosuojama, vienok visa daugumа dar negreit namučius pasieks. Reikia tikrai šelpti,—pasakyčiau tikrai pagelbēti, idant savęs verti butume ir prieš kitus neprivalētume nei žemintis, nei pavydu degti. Be pastovios organizacijos Amerikoje tiksli pagelba tiesiog negalima. Pirmiausia reikia patiekti maisto, antra—knygų, ir pagalios—apvalynēs bei apvalkalo. Yra jau susitvērusi Amerikoje lietuviams kareiviams šelpti draugija, nekalbant jau apie tai, jog greitu laiku pradēs atsirasti nelaisvēje ir iš Amerikos lietuvių belaisvių. Kuriems tautinē pagelba tuoj reikēs teikti,—ar negalētų šioji draugija išplēsti savo veikimo rybas ir apimti taipojau visus lietuvius belaisvius?

Iš Kopenhageno, apart cukraus, visako dar galima pasiųsti nelaisviams. Tautiečiai neužmirškime tos, gal but vienintēlēs, progos, kad tik vienintēlē šalis Danija leidžia maisto išvežti (tiesa gal but ir neilgam). Neatsigabensi-gi maisto iš Amerikos! Kiek leidžia kasa, kiek joje esama visuomenēs suaukautų pinigų, tuoj siunčiama visiems belaisviams, be jokių skirščiojimų, siuntiniai.

Paprastas musų siuntinys atrodo šitaip: 6 svarai duonos, 1 sv. mēsos, 1 sv. pieno, muilas, —kartu su pokavimo bei išsiuntimo iškasčiais siuntinio kaina išneša 4 su pusē karunas (dēkpasantro doliario). Šia valanda tesējame pasiųsti silpnesniems 3 tukst. žmonių į 1—2 mēn. vieną siuntinį. Reiktų gi ir galima pasiųsti bent 7 tukstančiams silpnų ir logeriuose (ne ant darbų) esantiems po du siuntinių į mēnesį. Tuomet butų normalē pagelba.

Norint rašyti Lietuvon, laiško gi pasiųsti tiesiog negalima, meldžiama prisiųsti laiškas čionai, aiškiai nurodžius, kam privalo buti žinią suteikta ir nuo ko. Męs oficialiu budu pasiųsime žinią Lietuvon ir duosim atsakymą. Toks susižinojimas užima nemažiau 3 mēnesių. Visokiais reikalais susižinant su Kopenhageno Lietuvių Komitetu, meldžiama pačto markių **nedēti**, susirašinēti gi prašoma lietuviškai. Per vokiečių bankų skyrius Kopenhagene galima Lietuvon taipojau siųsti ir pinigus. Giminių prašoma pasirupinti savo artimaisiais nelaisvēje esančiais. Jeigu ješkoma abejotinas belaisvis (nežinia ar ištikrųjų nelaisvēje yra), tuomet reikia apart pavardēs nurodyti, gimimo metai ir vietą, ir kokiame pulke Rusijoje yra tarnavęs. Nēr kalbos, jog visakas belaisviams teikiamas,—laiškai, pinigai, etc.—bus pridudami. Meldžiama nepamiršti musų išleistų atvirukų pirkus, tuo budu ne vienam galēsime po gerą maisto siuntinį pasiųsti. Nelaisvē yra už kalējimą sunkesnē. Apie musų surašuose pagarsintus belaisvius galime suteikti smulkiausias žinias.

Jurgis Savickis.
Lietuvių Centro Komiteto
Įgaliotinis Kopenhagene.

Adresas: Jurgis Savickis, Litauisk Komite, **Box 214, Copenhagen, Denmark.**

VIETINES ŽINIOS.

24—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

MILŽINIŠKAS LIETUVIŲ APVAIKŠČIOJIMAS.

Perеitą ketvergą, Neprigulmybēs Dienoje, tukstančiai lietuvių išsipylē iš visų Chicagos kolionijų į McKinley parką, kuris tapo miesto pavestas lietuvių apvaikščiojimui.

Tuojaus po piet lietuvių draugystēs su Amerikoniškomis ir Lietuviškomis veliavomis, su benais ir šimtais bei tukstančiais narių eilēse, po savo maršalkų vadovyste, pradējo traukti iš Bridgeporto, Town of Lake, West Sidēs, 18-tos gatvēs, North Sides, Brighton Parko, South Chicagos ir Englewoodo—visi į McKinley parką, kur buvo surengta specialē platformē prakalboms laikyti.

Parkas buvo margas nuo veliavų ir įvairių parašų-ženklų, kuriuos draugijos sau pasigamino. Tarp parašų buvo tokių: "Prezidentas Wilsonas geriausis užtarējas prispaustų tautų". "Suvienytos Valstijos suteiks Lietuvai Neprigulmybę". "Geriaus mirti kovojant už laisvę, negu gyventi vergijoj". "Prezidente! Lietuviai yra su tavim, su kunu ir dušia". "Ne galybē, bet teisybē turi valdyti pasaulį" ir šimtai kitų, tinkamų tai dienai parašų.

Puiki buvo regykla, žiurint iš pliatformos, kuomet maršuojančių lietuvių legijonai pradējo eilēmis aplink pliatformą rinktis. Daugiaus ir daugiaus!.... Vis didesnis plotas banguojančių žmonių auga parke, kol galų gale neužpildē beveik viso parko. Sulyg apskaitliavimo, sakoma, kad parke lengvai buvo 30,000 žmonių prisirinkę.

Yra negalimas daiktas aprašyti čionai kiekvieną lietuvių diviziją atskirai—užteks pasakius, kad kiekviena divizija stengēsi pasirodyti kuogeriausia ir kuomet višos kruvon suējo,—regykla buvo taip įspudinga, kad nenoroms, žiurint į tas lietuviškas amerikoniškas veliavas ir ženklus, žiurint į tas minias žmonių, beklausant įspudingos muzikos, širdis greičiau pradējo plakti.

Prakalbos.

Lygiai 3 val. po piet programo vedējas p. J. Elijošius prakalbējo į publiką, paaiškindamas šios iškilmēs priežastį.

Programas prasidējo nuo iškēlimo Amerikoniškos veliavos, benams griežiant ir miniomis giedant Amerikos hymną "The Star Spangled Banner". Užbaigus veliavos iškēlimo ceremonijas, kalbējo angliškai p. Daw, tarp kit-ko pagirdamas lietuvius už jų neabejotiną lojališkumą ir patriotiškumą. Jis užtikrino, kad šita kova, kuri verda dabar Europoje, atneš ir Lietuvai pilną laisvę, neprigulmybę.

Po jo kalbējo kun. Norb. Pakalnis—lietuviškai. Graži buvo jo prakalba:—griaudinga, kuomet jis piešē Lietuvos ilgą kovą su kryžiokais ir kitais Lietuvos laisvēs priešais,—įspudinga ir pilna vilties, kuomet jis piešē paveikslą dabartinēs lietuvių kovos už atgavimą savo tautai pilnos laisvēs.

Sekantis iš eilēs kalbētojas buvo Hon. Robert. Crowe, vyriausis teisējas augštesniojo (Superior) teismo. Jis kalbējo apie reikšmę Neprigulmybēs dienos Amerikos istorijoj, ir kokią reikšmę ji turēs dabar pasaulio istorijoj. Jis priminē ir lietuvių istoriją, paženklindamas, kaip lietuviai ir senovēje buvo narsiais už laisvę kovotojai; ir nors skaitlingų priešų apgalēti, jie savo laisvēs nustojo, bet už ją kovoti niekados nepasiliovē ir jų šita kova vēl apsivainikuos atgavimu laisvēs Lietuvai. Publikai jo kalba labai patiko ir jis tapo apdovanotas gausiais plojimais.

Po jo sekē kalba p. Jono I. Bagdžiuno, West Chicagos parkų komisijonieriaus, žymaus lietuvių veikējo, kuris drauge su p. Elijošium, apvaikščiojimo pirmininku, bene daugiausiai yra pasidarbavę šios milžiniškos iškilmēs surengime.

Savo prakalboj p. Bagdžiunas, imdamas Ameriką už pavyzdį, parodē, kokią galybę suteikia tautai jos laisvē. "Kaip motinos krutis yra geriausiai gaivinantis maistas kudikiui, kurio joks kitas maistas taip tinkamai pamainyti negali,—sakē kalbētojas,—taip laisvē yra geriausis maistas, kuris tautą tinkamai išauginti ir laiminga padaryti gali."

Ir šiądien tos laisvēs apginime stoja Amerika, visas pasaulis, ir męs lietuviai—apgynimui jos nuo žiauraus, despotiško militarizmo, kurį atstovauja kaizeris. Ir, sakē toliaus kalbētojas, kova eina didelē ir eis ji kol ne tik kaizerizmas ir militarizmas bus sutruškintas, bet patol, pakol jo nei dulkių neliks, pakol visas kaizerizmas ne tik nuo pasaulio paviršio nebus nušluotas, bet kad jis net ant šimto mylių žemēn bus suvarytas, kad daugiaus nei jo kvapas neiškiltų.... Tuomet bus pasaulis laisvas.... Tuomet ir Lietuva įgys sau brangią laisvę, neprigulmybę. O kad tai greičiaus įvyktų, tai ir męs lietuviai dedam ir dēsimēs iš visų savo pajiegų prie tos didžios kovos už didžią pasaulio laisvę.

P-o Bagdžiuno prakalba didžiai sujudino publiką ir padarē gilų įspudį ant žmonių, kurie keletą sykių pertraukinējo jo kalbą plojimais.

Po prakalbų buvo perskaityta lojališkumo rezoliucija, kurios kopijos tapo pasiųstos Washingtonan prezidentui Wilsonui ir kitiems valdininkams.

Beje reik paminēti, kad programą gražiai pamargino choras iš 200 ypatų, kuris po gabia p. Pociaus vadovyste, padainavo gražių dainų.

Programą baigiant, lietuviai gražiomis girlandomis papuošē paminklą prezidento-kankinio McKinley, esančio tame pačiame parke. Čia prie paminklo tinkamas rakalbas pasakē: lietuviškai kun. Al. Skrypka, o angliškai—advokatas Jonas Kučinskas.

Iškilmēs užsibaigē sugiedojimu Amerikoniško ir Lietuviško hymnų.

Išviso apvaikščiojime dalyvavo 101 lietuvių draugystē.

"BOLŠEVIKŲ" APVAIKŠČIOJIMAS.

Chicagos lietuviai socialistai, kaip jau buvo pirmiaus minėta, atsiskyrė nuo kitų lietuvių ir manė surengti Neprigulmybės Dienoj savo apvaikščiojimą. Tas "apvaikščiojimas", buvo tai jų prakalbos, surengtos West Side Auditorium.

Svarbiausia programo dalis buvo—"draugo Grigaičio, "Naujienų" redaktoriaus, prakalba. Tai buvo atkartojiams jo paties rašyto redakcijinio straipsnio, tilpusio 'Naujienose" prieš Neprigulmybės Dieną, seredoj,—tiktai daug-daugiau išplatinta, nes kalbėtojas kalbėjo vos tik—dvi valandas suviršum.... "Karevičius-Bartuška, Bartuška-Karevičius"—raudona gija ėjo per visą jo prakalbą ir taip storai, kad jau net nudna pasidarė klausant tų iškultų šiaudų kulimo. Kunigai, buržujai—kaip spirgai nuo skaurados iš kalbėtojo lupų čirškėjo. Kalbėtojas stengėsi prirodyti, kad Lietuvos vienatinis išganymas, tai esą eiti sykiu su Rusijos revoliucija (nors ta dabartinė "revoliucija" pati savęs negali išgelbėti, nes pavirto į anarchiją).

Įdomų įspudį daro tokios kalbos. Nors minėjo Lietuvos laisvę, bet tuojaus pajaust gali, kad žmogui ta Lietuvos laisvė nėra prie širdies, nėra širdingumo, nematyt tos meilės prie Lietuvos, kada kalbėtojas apie ją kalba. Jaučiasi, kad jam kaskita daug arčius, daug meiliaus —tai revoliucija, Rusijos revoliucija. Iš kalbėtojo žodžių matyt, buvo, kad Lietuvai neapsimoka įgyti sau laisvę be revoliucijos. Lietuv.., anot jo turi pirmiaus pereiti per tas bolševikiškas Tantalo "mukas", per revoliucijos pragarą, kad įgyti sau laisvę. Ir laisvė ta navatna. Lietuva turinti buti "laisva", bet su subolševikėjusia Rusija. Neprigulminga Lietuva? Na, ne! Tai butų blėdis Lietuvai!....

Kad aš taip gyvas, net navatna klausyti tokių žodžių nuo žmogaus, kuris sakosi esąs kovotoju už didžiausią, pilną laisvę, o tos laisvės savo tautai negeidžia, bet nori ją palikti "ant burdo" svetimai tautai ir dar tokiai, kuri per 25 m. vargiai ar išlips iš savo anarchijos. Ir doriško ir praktiško budu tokia pažvalga aiškiai neišlaiko jokios kritikos. Ją galima tik sofizmais palaikyti.

Kalbėtojas pripažino, kad tik vieni tautininkai stovi už Lietuvos tyrą neprigulmybę, bet tai esanti klaida.

Prakalbų vedėjas, dabar jau "draugas" (nesenai buvęs renegatu) Jurgelionis, kaip paprastai, taip ir čia pasirodė su savo "taktu". Jisai pradėjo aiškinti, kad esą čia susirinkę tikri Lieturos laisvės draugai, o ten, McKinley parke, esą yra "vokiečių simpatizatoriai".. Ilgakojis judošelis, matai, nei liežuvio sau nenusikando tokias bjaurybes kalbėdamas. Per padoraus žmogaus lupas tokia, atsiprašant, kiaulystė niekuomet nepereitų. Tam reikia pabaldos, kuri po visas partijas mėtėsi, parduodamas savo paikystę sulyg priežodžio: "kur laka, ten ir loja."

Dar įdomus faktas. Šį apvaikščiojimą rengė "Naujienų" štabas po priedanga "Am. Lietuvių Darbininkų Tarybos", kuri esą susidedanti iš apie 80 draugysčių. Tik trijų draugysčių delegatai vienok čia dalyvavo, kuomet McKinley Parke buvo šimtas viena draugystė. Ir dar vienas netikėtas dalykas. Kuomet prie galo, po prakalbų pakviesta ant scenos tų trijų draugysčių delegatus, kad jie šį-tą pasakytų, tai vienas jų ragino visus lietuvius laikytis vienybėje ir atgauti bendromis jiegomis neprigulmingą Lietuvą kaip ji buvo Vytauto ir Gedimino laikais.

Žmogelis, matyt ir pats to nejausdamas, užpylė atsiskyrėliams rengėjams, žarijų.

Bolševikų hymnas.

Nors tai buvo lietuvių susirinkimas, nors sakėsi jie kovoja už tikrą Lietuvos laisvę, bet toj "laisvoj jų Lietuvoj" matyt Lietuvių tautiškas hymnas neskambėtų. Skambėtų rusiškų bolševikų hymnas. Laike programo sugiedota Amerikos tautiškas hymnas—be jo dabar apsieiti pavojinga,—sugiedota ir bolševikiškas hymnas. Lietuviai, "kovotojai už tikrą Lietuvos laisvę", Lietuvos tautiško hymno nereikalauja giedoti. Tad jie jo ir negiedojo—trefna....

Žmonių išviso galėjo buti apie 400. Teko paskui girdėti žmones kalbant: "Bolševikų hymną gieda ir pagerbia atsistodami, o Lietuvos hymno nebuvo.... Turbut užklydom ne į tą mitingą: Tfu! norėjom pas lietuvius, o įlindom pas bolševikus"....

A la Bolševikas.

ZALATORIUS—PLIKAS—VĖL PABĖGO.

Antanas Zalatorius, buvusis State Bank of Chicago klerkas, kuris su savo draugu "pafiksino" banką ant $40,000, 1917 metais ir kuris tapo suareštuotas nesenai North Dakotos valstijoj, kaip apie tai buvo pranešta pereitam "Lietuvos" numeryj, dabar vėl pabėgo iš detektyvų rankų—ir pabėgo visai plikas.

Kuomet šerifas iš Glendive, N. D., telegrafavo Chicagos policijai, kad jis turi suareštavęs "slåkerj" vardu Alex. Palmer, prie kurio rasta 31 bumažka po $1,000.00 kiekviena, Chicagos policija išsyk manė, kad tai bus Antanas Zalatorius ir nusiuntė į Glendive du detektyvu.

Detektyvai, atvykę į Glendive su jo paveikslais ir kitais ženklais, tuojaus jį pažino, ir "Palmer" pats prisipažino, kad jis yra Zalatorius.

Pabėgo plikas iš traukino.

Thomas McFarland, detektyvų seržantas, užmovė jam ant rankų blizgančius plieninius pančius ir pasiėmė jį su savim į traukinį, idant parsivežti atgal Chicagon. Detektyvas, matyt, gavo iš Zalatoriaus tokį įspudį, kad Zalatorius yra pilnas visokių triksų vyras. Todel detektyvas buvo labai atsargus. Maža to, kad jam surakino rankas, bet prieš einant gult, jis nurengė Zalatorių visiškai, palikdamas jam tiktai surakintas rankas, ir paguldė jį lovon Pulmano vagone. Pats gi detektyvas laikas nuo laiko pažiurėdavo lovon, ar jo "klientas" gerai miega.

Bet Zalatoriaus nemiegota. Kuomet už kiek laiko detektyvas, praskleidęs Pullmano lovos uždangalus, pažiurėjo, Zalatoriaus jau nebuvo. Vyras iššoko per langą, plikas kai buvo su surakintomis rankomis, ir matomai slapstosi kur laukuose aplinkinėse Hebron, N. D.

Norėjo bėgti Pietinėn Amerikon.

Dabar pasirodė ir Zalatoriaus bei jo draugo plianai ir darbai nuo to laiko, kaip jie apgavo Chicagos banką ant $40,000.00.

Pasirodo, kad Zalatorius ir jo draugas, taipgi lietuvis, gavę iš banko $40,000.00, išvažiavo iš Chicagos automobiliu. Po kiek laiko jie privažiavo netoli miestelio Hebron, kur jų automobilius sugedo. Jie sustojo pas tulą Gottfried Walth, farmerį netoli Hebron miestelio.

Farmeris turėjo gražią dukterį, 17 metų Mortą ir Zalatoriui ji taip puolė akin, kad jis su automobiliaus taisymu visai nesiskubino. Turėdamas kišeniuje $40,000.00, ką jis paisė ant automobiliaus? Jis jį padovanojo farmeriui, gražios Mortos tėvui, o farmeris, atsidėkavodamas už automobilį, leido Zalatoriui pas save gyventi.

Po kiek laiko Zalatorius pasisiulė su Morta apsivesti, bet farmeris, nežiurint ir dovanoto automobiliaus, nenorjo su savo jauna Morta atsiskirti. Tuomet Zalatorius išsiuntė savo draugą (Kišoną, ar Klamans—visaip jo pravardę paduodama) į San Francisco, paliepdamas jam, kad jis pasirupintų tenai gauti laivakortes į Pietinę Ameriką sau, ir jam su Morta.

Kišonas laike pirkimo laivakortės tapo suareštuotas ir $4,000 tapo nuo jo atimta. Tuom

(Tąsa ant 7-to pusl.)

Geras Apetitas

yra pamatinis reikalavimas, ant kurio gera sveikata turi remtis. Kad užlaikius apetitą ir kad sustiprinus visus virškinimo aparatus, kad šie galėtų atlikti savo darbą atsakančiai, reikalinga kartas nuo karto vartoti gerai žinomą vidurių vaistą:

Severos Skilvinis Bitteris

Severa's Stomach Bitters.

Šis yra žinomas po visą Ameriką, kaipo geras vidurių vaistas ir alkintojas. Šis vaistas gelbsti apvalyme vidurių, prašalinant užkietėjimą ir nerviškumą. Vidurių karščivime jis turi ypatingą vertę, nes jis sumažina atakas, paliuosuoja nuo skausmų ir prašalina traukimus.

Kaina: 75c ir $1.50 aptiekose

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Ia.

Phone Cicero 252

DR. A. P. GURSKIS

...DENTIST...

Hours: 9 A. M. to 9. P. M. Except sunday

1847 W. 14-th St. Cicero, Ill. Corner 49-th Ave.

DR. O. C. HEINE

DENTISTAS

OFISAS: Kamp. 31 ir So. Halsted St.

(Gyven mas virš Aptiekos). CHICAGO.

BUK ŠOFERIU.

tą. Niekuomet nebuvo toks dide- Laikas yra gauti sau tinkamą vielis šoferių reikalavimas kaip dabar. Mes duosime užsiėmimą kiek vienam pabaigusiam kursus musų mokykloje. Mokiname pasinaudojame individinėmis sistemomis — nuoseklus pažinimas ir praktika važinėjime automobiliais visokių rušių. Prityrę mašinistai pamokis tamistą ir suteiks tinkamus patarimus ir nurodymus. Musų mokyklai netruksta geriausių automobilių ir kitų prietaisų. Užtikriname tamistai kad tuojaus gausi leidimą. Dieniniai ir vakariniai kursai. Visas kursas $25.00. Federal Ass'n of Auto Engineers, 1214-16 Jackson Bld (Inc.)

Prie išsinarinimo ir įsipjovimuį

Tuojau įtrink D-ro Richter'io

PAIN-EXPELLER

Nuo 50 metų nesuvadžiojantis ir lietuvnikų numylėtas naminis budas

Tikras tiktai su pažymėta marke "ĮKARA"

35c. ir 65c. butelukas visose aptiekose arba stačiai nuo

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street, New York, N. Y

JOSEPH A. AMBROSIUS

LIETUVIS ADVOKATAS

Veda visokias bylas visuose teismuose

—Ofisai:—

69 W. Washington Street

Rooms 1008-1009, Tel. Central 2579

3214 So. Halsted St., Tel. Yards 7271

CHICAGO, ILL.

Phone Canal 5395

J. G. MEZLAISZKIS

Generalis

Kontraktorius ir Namu Statėjas

2123 W. 23rd ST. CHICAGO

F.P. BRADCHULIS

LAWYER

Lietuvis Advakatas

105 W. Monroe St. Cor. Clark

Room 1207

Telephone Central 220

Gyv: 3112 Halsted St. arti 31 St.

Phone Yards 2390 Chicago, Ill.

Tel. YARDS 1532

Dr. J. KULIS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas

3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas.

Telephone Yards 5034

Dr. P. G. Wiegner

Priėmimo valandos: nuo 8 iki 12 iš ryto ir nuo 7 iki 9 vakare

3325 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Ką Reikia Išrasti

JAIGU norite žinoti, ką išrasti ir koki išradimai gali buti reikalingi, tai rašyk reikalaudamas musų Lietuviškoje kalboje knygutę p. v. "LIETUVIŠKAS IŠRADĖJAS" kurią kiekvienam išsiunčiame "DYKAI" ir ji Jums parodys ką IŠRASTI, KAIP GAUTI PATENTA ir KAIP JĮ PARDUOTI.

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES Inc.

256 Broadway (A) New York N. Y

Dr. K. Drangelis

Dentistas

3261 So. Halsted Street

Phone Drover 5052

Chicago

Didele Lietuviška Krautuve.

Užlaikau laikrodžių, žiedus, branzalietus, ir kitus auksinius dajktus, ir visas kitas lietuviškas knygas, kaip dvasiškas taip ir svietiškas. Taipgi yra didelis pasirinkimas gramafonų ir rekordų. Čia paminėsiu tik kelis:

Columbia Grafanola ugsčiau parodyta ant paveiselio yra pigiausi prekėje Columbios išdirbtų instrumentų. Turi aiškų ir švelnų balsą ir grajina 10 ir 12 colinius recordus.

KAINA $18.00

Neturi nusiminti, idant ne gali išgirsti balso garsiausių svieto artistų, kadangi jie ne atsilanko jusų gyvenimo vietoje. Nusipirk šita Granola iš kurio gali išgirsti visų artistų balsus koki; tik nori ir kada nori. Grajina 10 ir 12 colinius rekordus.

Kaina $45.00

Columbia Grafonola, tokia, kaip ant paveikslo, yra antra pigiausia prekėje. Kaina

$30.00

Rekordų yra visokių įvairiausių lietuviškų, rusku, lenkiškų, angliškų ir t. t. Kaina po 75c. Kiekvienam pareikalavus pasiunčiu katalogą veltui:

E 2356 Lietuva Tėvynė Musų ir Tykiai Nemunėlis teka.
E 2358 Darbininkų Marselietė ir Sukelkime kovą.
E 1169 Eina garsas nuo rubežiaus ir Siuntė mane motinėlė
E 3350 Naujoji Gadynė. Dainus.
E 3624 Kur Upelis Teka. Šienapjutė.
E 3625 Sudiev Lietuva. Miškas Užia.
E 3626 Lelijos Žiedas. Ant Šešupės Kranto.

Nauji Rekordai

E 3796 Eisiu Mamai pasakysiu ir Bernužėli nesvoliok:
E 3799 Vilniaus Polka ir Tamsioji Naktis, valsas.
E 3796 Kur Vėjau Pučia ir Esu Garsingas Vyras.
E 3796 Jau kad aš Augau ir jių Nedėlėlę

Norint pinigus galit prisiųst iškalno, arba užmokėti tavorą prijmant.

J. F. BUDRIK

3343 So. Halsted Street Chicago, Ill.

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mes neesame bankeriai, bet mes gvarantuojame Tamstai sučėdymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikinams padarome ant orderio naujus siutus ir overkotus nuo $30.00 iki $60.00 už pusę kainos. Trupučėlį nešiotus nuo $25.00 iki $60.00 ant orderio darytus siutus ir overkotus parduodame po $5.00 ir brangiau.

Naujas ir truputėlį dėvėtas kelines nuo $1.00 ir brangiaus. Vaikų siutai $2.50 iki $7.50. Skrynios ir valyzai.

S. GORDON

1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

Štoras atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėldieniais—iki 9 val. vakare.

Nuga-Tone

DIDIS SVEIKATOS TVEREJAS

Padara Galvą, Raudoną Krauja, Stiprus Nuolatinius Nervus ir Tvirtą Vyriškumą ir Moteriškumą.

Stebuklingi vaistai nuo abelnai nuvarginto ir nualsinto kuno ir proto, liudnumo arba melancholijos, biauriu sapnų, stoko energijos, numažinto gyvingumo, nerviškumo, blogo apetito, stoka raudono kraujo arba anemijos, tingos cirkulacijos kraujo, žudymo kuno, negruomulavimo viduriu, išputimo po valgiui, skausmo pilve po valgiui, tulžinio, užketėjimo skilves, smirdąti kvapo, nepriimno skonį burnoje, apdankto liežuvio, sunkaus galvos skaudėjimo, neuralgijos. Nuga-Tone yra pasekmingi vaistai dėl givianančiu šiltam ir dregnam klimatė, kuriam Malarija viešpatauja.

Nuga-Tone suteika **Sveikatą, Stiprumą ir Spėkas.** Padidina apetitą ir gruomulavimo viduriu, padara viduriavimo liuosą ir regulariską, priduoda naujo veiklumo visiems saniariams kuno. Suteika sveiką veikmę širdes, vara šiltą sriovę tiršto rauduono kraujo į visas dalis kuno, priduoda šviežą rauduonumą išblyškusiam veidui ir žibumą akims.

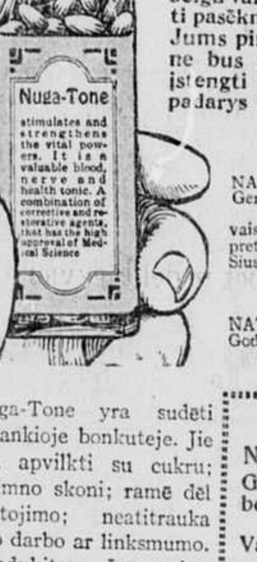

Musu Absoliutiška Gvarancija.

Mes tikrai gvarantojame, jog busitė pilnai užganedinti vartojant Nuga-Tone, ar mes sugražiseme Jums pinigus. Kožna bonkutė talpina devyniosdešimtys (90) piliu, vienam mėnesiui gydymo, kaina kuriu yra vienas ($1.00) doleris, arba šeši mėnesei gydymo, šešes bonkutes už penkius ($5.00) dolerius. Jeigu vartojant Nuga-Tone per dvidešimt (20) dienų nebusite pilnai užganedinti pasėkmiu, sugrąžikite lyktus piles ir bonkutė, o mes betarpiškai sugrąžisme Jums pinigus. Matote, jog negalite prapuldyti ne viena centa, jeigu vaistai ne bus pasėkmingi. Mes imamė visą riziką ant saves. Mes negaletume įstengti davimu jums tokios gvarancijos jeigu nežinotume kad Nuga-Tone padarys viską, ką čionais tvirtiname.

Skaitykite ką tie žmones saka apie Nuga-Tone.

NATIONAL LABORATORY, Chicago, Ill. Elwood City, Pa.
Gerbiamieji:—
Gavau jusų laišką ir Nuga-Tone piliutes ir turiu pasakyti, jog esu visai užganedintas jusų vaistais. Meldžiu prisiusti dvi bonkutės Nuga-Tone piliutiu. Aš daviau kialeta piliutiu sava preteliu del pabandyma ir jam labai patika. Aš steliuju vieną bonkutė dėl jio. Prisiunčiu $2. Siuskite vaistus ką greičiausei.
Su pagarba, GASPAR BERSEK, Box 547.

NATIONAL LABORATORY, Chicago, Ills. Shenandoah, Pa.
Godotini Tamistai:—
Aš esu labai užganedintas nuo jusų Nuga-Tone. Esu labai sveikas po jųjų vartojimo.
JOE DOMBROWSKI, 333 W. Coal St.

Nuga-Tone yra sudėti parankioje bonkuteje. Jie yra apvilkti su cukru; priimno skoni; ramė dėl vartojimo; neatitrauka nuo darbo ar linksmumo. Bandykite. Jus rekomenduosite tuos vaistus visiems sava pretelems.

Steliukite vaistus ant šuo kupona.

NATIONAL LABORATORY, 123 W. Madison St., Chicago, Ill.
Gerbiamieji: Prisiunčiu $...... ir meldžiu prisiusti man........ bonkutė Nuga-Tone.
Vardas ir pavardė..
Gatvė ir No. ar R. F. D.....................................
Miestas........................... Valstija.................. L 7

DYKAI PATRUKUSIEMS

5,000 Kenčiančių Gaus Dykai Išmėginimui Plapao

Nereikalinga Visą Gyvenimą Nešiot Deverij Truss

Šis duosnus pasiulymas yra padarytas per išradėją stebuklingos "visą dieną ir naktį" dirbančios metodos, kuri bus vartojama atitaisymui ir sustiprinimui nusilpnėjusių muskulų ir nusikratymui skaudžių Truss, bei reikale pavojingų operacijų.

MOKĖT NEREIKIA

Pirmiems 5000 kenčiančių, kurie atsišauks pas Mr. Stuart, bus išsiųsta užtektinas skaitlius Plapao, be užmokesnio, kad davus jiem progą gerai išmėgint juos. Jųs nieko nemokėsite už tą išmėginimą Plapao nė dabar, nė vėliaus.

NEBEVARTOK TRUSS

Taip, nebevartok jį. Iš savo paties patyrimo jųs žinote, kad Truss vien tik yra neatsakančiu ramsčiu jau sukrypusiai sienai. Ir tas gaišina jusų sveikatą, nes jis periškadija kraujui liuosai bėgiot, kodel tad jųs turėtumėt jį dėvėt? Štai yra geriausis kelias, kurį jųs galite dykai išmėgint.

VARTOTAS DVEJOPAM REIKALUI

Pirmas: Pirmiausis ir svarbiausis siekis PLAPAO-PADS yra neperstojamai laikyt prie nusilpnintų muskulų gydantį įtaisą taip vadinamą Plapao, kuris yra susimažinęs pavidale ir paimtas drauge su ingredientais medikales mases yra skirtas padidinimui kraujo judėjimo. Atgauna muskulus iki paprastos jų spėkos, bei tamprumo. Tuomet ir tik tuomet galite tikėties trukio pranykimo.

Antras: Pats budamas padaryta limpančiu, kad sulaikius nuo slankiojimo paduškaitę, yra prirodęs, esąs svarbiu dalyku išnaikinime patrukimo, ko Truss negali padaryt.

Šimtai jaunų ir senų žmonių padarė prisiegas prieš oficierius, kad PLAPAO-PADS išgydė jų patrukimus, tuli iš jų turėjo sunkias ir senas patrukimo ligas.

NUOLATINĖ DIENOS-NAKTIES VEIKMĖ

Pastebėtina ypatybė PLAPAO-PAD gydymo yra ta, kad sulyginamai į labai trumpą aiką apiaikomos pasekmės.

Tas yra todel, kad veikmė yra nepaliaujanti—naktį ir dieną kiaurai per 24 valandas. Nėra neparankumo, nesmagumo, nei skaudėjimo. Dar apart to minutė-po-minutei, kuomet jųs atliekate dienos savo darbus—dagi ir miegant ši stebuklinga gyduolė nematomai teikia jusų vidurių muskulams naują gyvybę ir stiprumą, kokie jiems yra reikalingi, kad prideramai atlikus jiems pavestą užduoti—užlaikyme vidurių savo vietoje, be pagelbos truss, bei kitų jam panašių.

PLAPAO-PAD IŠAIŠKINTA

Principas, kuriuo pasiremiant Plapao-Pad veikia, gali but lengvai išrokuotas, patėmijant drauge einančią iliustraciją ir skaitant sekantį išdėstymą.

PLAPAO-PAD yra padaryta iš stiprios, išsitempiamos materijos "E", kuris yra pritaikytas prie kuno krutėjimų ir visiško smagumo jį dėvėt. Jo viduris yra limpantis (nors daug skiriasi nuo limpančio plasterio), kad apsaugojus paduškaitę "B" nuo slankiojimo ir pasitraukimo nuo tam tikros vietos.

"A" yra padidintas PLAPAO-PAD galas, kuris prispaudžia sunykusius, nusilpnėjusius muskulus, kad juos sulaikius nuo vis tolyn besislinkimo.

"B" yra atsakančiai nutaikinta paduškaitė tokiam vartojimui, kad sulaikius Hernial crifice ir taipgi prilaiko vidurių dalis, kad pastarosios neišsisvertų į lauko pusę. Paduškaitės yra rezervuaras. Šiame rezervuare yra stebėtinas susinantis susitraukiantis medikalas. Kaip greit šis medikalas esti kune sušildytas, jis pasileidžia ir išeina pro mažą skylutę, kuri yra pažymėta su raide "C" ir yra suimtas per mažas odos skylutes, kad sudrutinus nusilpnėjusius muskulus ir veikia ant uždarymo skylučių.

"F" yra tai ilgesis PLAPAO-PAD galas, kuris turi but prilipintas per highsant nepaliečiant taip pavadinto frame - work dalies išrokuojant, kad davus reikalingą stiprumą ir paramą PLAPAO-PAD.

Išmėgink Tatai Mano Kaštais

Aš noriu jums prirodyt pats savo kaštais, kad jųs galite pergalėt savo patrukimą.

Kuomet silpni muskulai atgaus savo stiprumą ir tamprumą—

Ir, nepatėmijamai, skaudų, pavojingi išsiveržimai pranyksta—

Ir tas baisus slogutis nesugrįžtamai pranyksta—

Ir jųs atgausite savo smagumą, gyvumą, energiją, stiprumą—

Ir jųs atradote ir jaučiate geriau visapusiškai ir jusų draugai patėmija jusų pagerėjimo pasirodymą—

Tuomet jųs žinosite, kad jusų trukis yra pergalėtas ir jus širdingai dėkavosite man už stiprų paraginimą priimt DABAR šį stebuklingą ušdyką išmėginimą.

Rašyk Šiandie, Reikalaudamas Už Dyką Išmėginimo.

Pats ypatiškai išmėgink jo vertę. Nesiųsk pinigų, už Dykai Išmėginimą, Plapao nieko jums nekaštuoja, apart to, jis jums gali pagrąžint sveikatą, kuri daug vertesnė, negu žibantis auksas. Priimk šį dykai "Išmėginimą" šiądien ir jųs busite linksmi, kol tik gyvensite, pasinaudoję šia proga. Rašykite atvirutę, arba išpildykite kuponą šiandien ir grįžtančia krasa jųs aplaikysite išmėginimui dykai Plapao su pridėčku Mr. Stuart'o 48 puslapių knygutę apie patrukimą, talpinančią informacijas apie budą, kurs buvo apdovanotas auksiniu medaliumi Ryme ir su diplomu Grand Prix Paryžiuje, kuris bus rankose kiekvieno kenčiančio nuo šio baisaus užgavimo. Jeigu jųs turite patrukusį draugą, pasakykite jam apie šį didelį pasiulymą.

5,000 skaitytojų galės gaut šį išmėginimą dykai. Atsiliepimas, yra žinoma, bus perviršijantis. Kad netapt apviltu, rašykite DABAR.

SIŲSK KUPONA ŠIANDIE IN PLAPAO LABORATORIES, Inc.
Block 2918 St. Louis, Mo.
Dykai Išmėginimui Plapao ir Mr. Stuarto Knyga apie Patrukimus.
Vardas ....
Adresas ....
Grįžtanti krasa atneš dykai išmėg. Plapao

Ateik Syki, o Eisi Visados

S IUDINK drapanas dabar, kol dar pigu
S UTAUPYSI nuo $5 iki $10 ant apsirėdimo pas mane.
Darau ir reinkotus vyrams ir moterims po $10 ir augščiau.

S IUTAI vyrų ant orderio nuo $20 iki $60.
S AVO darbą ir pritaikymą gvarantuoju.
ARBA savo pinigus gausi atgal.

U ŽLAIKAU visokios rušies vilnonių materijų asndėlį.
ŽTAI galiu daug pigiaus parduoti negu kitur kur;
TAIPGI valau ir prosinu drapanas.

Vyru Drapanu Siuvėjas Lietuvys

A. MAUSNER

3239 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Štoras atdaras: nuo 8 iš ryto iki 9 vakaro. Nedėldieniais: nuo 9 išryto iki 12 dieną.

(Tąsa nuo 6-to pusl.)

tarpu Zalatorius nutarė su Morta pabėgti nuo farmerio. Ir pabėgo. Jie privažiavo prie Glendive miestelio ir čia užsiregistravo hotelyj kaipo "Mr. and Mrs. Alex Palmer" iš Chicagos.

Toliaus jis jau nevažiavo. Miestelio policija nužiurėjo jį kaipo "sliakerį" ir Zalatorius ištikro tokiu pasirodė, nes neturėjo registracijos kortos. Vėliaus ir kiti jo "griekai" išėjo aikštėn. Ištrukusis dabar iš traukinio plikas Zalatorius, be abejonės, meilgai galės laukuose slapstytis ir įstatymų ranka ji pasieks.

DR. ŠLIUPO PRAKALBOS CHICAGOJE.

Prakalbos Dr. J. Šliupo, kuris tik-ką sugrįžo iš Europos, atsibus Chicagoj sekančiose vietose:

Ant Town of Lake—Utarninke, 16 d. liepos, Elijošiaus svet., 4600 So. Wood St.

Ant West Sides—Seredoj, 17 d. liepos, Meldažio svetainėj, 2244 West 23rd Pl.

Ant Bridgeporto—Pėtnyčioj, 19 d. liepos, Mildos svetainėj.

Roselande.—Subatoj, 20 d. liepos, Strumilos svetainėj, 107-ta ir Indiana ave.

Visos prakalbos prasidės visur lygiai 8-tą val vak.

Dr. Šliupas, tik-ką pargrįžęs iš Europos, kur jis buvo amerikiečių pasiųstas sužinoti apie dalykų stovį tenai ir kur jis išbuvo čielus metus, turės daug ko žingeidaus papasakoti. Todel neprapleiskite šios progos!

Sužeistas chicagietis.—Subatoj gauta žinia, kad Juozas A. Dargis, korporalas Suvienytų Valstijų kariumenėj, Francuzijoj, tapo sužeistas laike mušio.

Juozas Dargis tuojaus po apskelbimo karės, gegužyj 1917 m., pastojo liuosnoriu į Suv. Valstijų marinierius (jureiviškus pėstininkus) ir netrukus už savo gabumus buvo pakeltas į korporalus. Jo tėvai gyvena prie 638 West 18th St. Juozui pereitą mėnesį suėjo 21 metai. Jis atvyko Amerikon tik 5 metų amžiaus. Nors čia augęs, bet pasidavęs yra lietuviu, jo tėvai taip pat lietuvystės nesigėdija. Anglų laikraščiai todel ir pažymėjo, kad jis yra lietuvis.

Chicagos TMD. kuopoms. — Gerbiamosios TMD. kuopos Chicagos ir apielinkės! Už mėnesiokito prasidės rudeninis ir žieminis sezonas. Prieš tai reikia gerai susiorganizuoti, idant TMD. kuopos galėtų nuveikti joms priguolamą darbą, — plačios liaudies švietimo.

Nelengvas tai darbas, — reikia padaryti kuopų valdybų susivažiavimas; reikia isdirbti plianas paskaitoms, agitatyviškoms prakalboms; reikia parupinti deklematorius, solistus, muzikus ir dainius; reikia surašyti ir išmokyti keletą porų vaikų, lietuviškų šokių ir daugelį kitokių reikalų apsvarstyti.

Todel TMD. kuopų valdybos narės ir nariai malonės prie patogaus laiko atsilankyti žemiaus paduotu antrašu pasikalbėjimui ir aptarimui laiko, kur ir kada būtų galima sušaukti visų Chicagos ir apielinkės kuopų, viešą susirinkimą.

Dr. Graičiunas, prez. 22-tros kp. 3310 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Parengs kalbėtojų, etc.— Mums prisiųsta sekantis pranešimas:

"Artinasi rudeninis ir žieminis sezonai. Prakalbos ir visokios pramogos prasidės. Prie to geriausia iškalno prisirengti. "Liaudies Universitetas" apsiima parupinti draugijoms ir organizacijoms: kalbėtojus ir prelegentus visokiuose klausimuose—mokslo, dailės, amatų, apdraudos, sveikatos, politikos, religijos ir kituose klausimuose. Draugijos, rengiančios prakalbas ar paskaitas, ir norinčios turėti gerų kalbėtojų, prelegentų ar dekliamatorių, teiksis išanksto atsišaukti prie "Liaudies Universiteto" antrašu: Liaudies Universitetas, Dr. A. L. Graičiunas, 3310 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Severos Gyduoles užlaiko šeimynos sveikatą.

Prakaituojančios Kojos

yra netik nemalonios užuosti, bet ir kenksmingos sveikatai. Prakaitavimas padaro kojas skaudžiomis, vaikščiojimą kėblum ir kvapą dažnai nepakenčiamu. Kam reikia tuo kęstis, jei čia pat po ranka yra pagelba? Nusipirk

Severa's Foot Powder

(Severos Proškos Kojoms) aptiekoje. Mazgok kojas kas vakaras karštu vandeniu, o rytmetyj subraukyk su milteliais plasnus, padus ir tarppiršičius. Ibarstyk po truputį į čeverykus ir kojinius (pančekas). Tai yra geriausias dalykas nuo prakaitavimo, skaudėjimo, tynimo ir pailsimo kojų. Jie užlaiko sausumą čeverykų, kojinių ir kojų. Kaina 25 centai, gaunami kiekvienoj aptiekoj.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Dr. P. Zilvitis
LIETUVIS GYDYTOJAS, CHIRURGAS
3315 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Boulevard 7179

Amerikos Lietuvių Mokykla

Mokinama: angliškos ir lietuviškos kalbų, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, typewriting, pirklybos teisių, Suv. Valst. istorijos, sveikos istorijos, geografijos politikinės ekonomijos, pilietystės dailiarašystės.

Mokinimo valandos: nuo 8 ryto iki 5 po pietų; vak. nuo 7:30 iki 9:30

3166 So. Halsted St., Chicago, Ill

Mildos Teatras
3138-42 S. Halsted St.
Prasideda 7 valandą kas vakaras.
Subatomi ir nedėliomi 2 val. po pietų.
Žemai 15c
Viršui 10c
Čia prirokuojama ir karės mokestis
Tai yra puikiausia vieta praleidimui liuosolaiko

GYDUOLĖ, KURI RANDA GATAVĄ PAGEIDAVIMĄ

Reikale vidujinių švarumų, mes esame nepataisomi, neatsargus. Mes žinome, kad šisai neatsargumas gali pagimdyti įvairias ligas, — vienok viskas veltui. Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras, budamas tarnautoju pataisyme šios kaltės, todel randa gatavą pageidavimą. Jisai išvalo pilvą ir vidurius, prašalina užkietėjimą, apsvaigimą, galvos skaudėjimą, nerviškumą, sugrąžina sveikatą apetitą ir pataiso virškinimo systemą. Trinerio Amerikoniškas Elixiras nėra tai girimas. Jisai yra vaistu, kuris imamas pagal paiškinimus, 1—2 šaukštukus prieš kiekvieną valgį, 3 kartus į dieną. Teisės prieš likierius ir alkahiliškus bitrius, galinčius apsvaiginti negali buti pritaikomas prie šios gyduolės, ir pagal nusprendimą Solisitor of the Post Office Departmet, Washington, D. C., rugsėjo mėnesyj, 1917 metuose, "apgarsinimai Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiro, arba jieskojimai užsakymų šio Departamento yra laikomi, kaipo galimais siuntimui per krasą." Kaina $1.10, aptiekose, — Trinerio Linimentas reumatizmui, neuralgijai, strenų gelimui, išsisukimams, tinimui: aptiekose 35 ir 65 centai, per krasą 45 ir 75 centai. — Joseph Triner Company. Išdirbanti Chemikai, 1333—1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Apgarsinimas).

Ant Pardavimo.

FARMA 80 AKRŲ ant pardavimo, arba ant mainimo ant namo Chicagoje. Norintieji daugiau žinoti, kreipkites ant adreso. Kaz. Urba. Irons, Mich.

Parsiduoda:—2 lotai ir 8 kambarių stuba, del dviejų šeimynų. Gera proga, greit perkant. Atsišaukite pas: Mrs. Doyle, 3618 S. Union Ave. Chicago, Ill.

Pajieškojimai.

Pajieškau trijų brolių: Franciško Jočiaus, A. Jočiaus, M. Jočiaus ir pusbrolio Uslavičiaus, Kauno gub., Vilkijos parapijos. Labai gražiai meldžiu atsišaukti.

Kazys Jocis,
1517 So. 10-th St. Sheboygan, Wis.

Aš Ona Jesaitis pajieškau savo brolio Astano ir Jono, ir dėdės Franciškaus Jeso. Visi paeina iš Papilės parapijos, Gamenų sodžiaus.

Pirmiaus gyveno Chicago, Ill., o dabar nežinau kur.

Meldžiu atsišaukti ant sekančio adreso:

Ona Jesaitis,
785 Bank St. Waterbury, Conn.

Pajieškau dviejų pusbrolių, Petro Streškio ir Jono Lukausko. Abudu iš Kauno rėdibos, Šiaulių apskričio, Lukies par. P. Streskis, girdėjau, gyveno Chicago, Ill. Jonas Lukauskis girdėjau randasi Greenfield, Mass.

Kovo mėnesyj, 1917 m. pajieškojau per laikraštį "Lietuvą." Kovo 22 d. 1917 m. gavau nuo Jono Lukausko atvirutę, adresas buvo toks: John Lukow, Lamp. Blak. Road., Greenfield, Mass. Aš siunčiau laišką, bet tas sugrįžo. Prašau atsišaukti patiems, ar žinanti praneškit man, busiu labai dėkingas.

A. J. Lukauskis 161 W. 6-th St. So. Boston, Mass.

Aš Antanas Endrulaitis Kauno gub., Raseinių pav., Eržvilkės parapijos, Tilvikų kaimo, Petro Endrulaičio sunus. Pajieškau brolio K. Endrulaičio, Ant. Ždanavičuko, Kaz. Pečkauskio, M. Norkaus, Onos Endrulaitikės, Joe. Girdžio. — Jieškau giminių ir pažistamų Eržvilkėnų meldžiu atsišaukti, arba žinančių pranešti šiuo adresu: A. Endrulaitis 942 W. 33-rd St. Chicago, Ill.

Pajieškau Simano Garmaus, kuris paeina iš Suvalkų gub., Senapilės pav., Pakuonių parap., Tulsonų kaimo.

Apie metai kaip nuo jo negauna laiškų; gyveno mieste Hartford, Conn.; So. Windsor ir Paquonick, Conn.

Kas apie jį žino arba jisai pats malonėkite atsišaukti adresu:

M. Garmus,
8853 Houston Ave., So Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Jono Peremino iš Čekų kaimo, Vėkšnos parap., Šaulių pav., Kauno gub. Gyveno Waterbury, Conn. Jis pats, ar kas jį žino, atsišaukite adresu:

Antanas Perminas,
3350 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Pajieškau Jono Šimkaus, paeina iš Kulių parapijos, elšių pav., Kauno gub. Jis pats, ar kas jį žinotų, malonėkite atsišaukti šiuo adresu:

Frank Shimkus
292 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

25—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 11th day of July, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Ar Skerdyklu Savininkai Ima Nelegalius Pelnus?

Labai Aiškus Faktai Mėsos Reikale

Federalė prekybos komisija pastkuiniame raporte apie karinius pelnus pažymėjo, kad 5 didelės skerdyklos ėmė nelegalius pelnus ir kad turi turgavietės monopolį.

Panašųs atsitikimai, jeigu jie butų tikri ir teisingi, butų klausimais svarbios reikšmės ne tiktai užsiimantiems mėsos reikalu, bet ir del kiekvieno šio krašto piliečio.

Panašios skaitlinės apie pelnus veda į suklaidinimą, o tvirtinimai, kad skerdyklų savininkai turi monopolį, nėra prirodyta faktais.

Savininkai raporte minėtų skerdyklų yra prisirengę prirodyti, kad jų pelnai yra teisingi ir reikalingi.

-:- -:- -:- -:-

Mėsos reikalas yra viena didžiausia Pramonė Amerikoje. Kiekvienas pilietis norintis gerai susipažinti, turi but prisirengęs prie abelnų didelių sumų.

Raportas tvirtina, kad surinkti į kruvą pelnai keturių didelių skerdyklų siekia $140,000,000 per tris karės metus.

Ta suma yra sulygyta su $19,000,000 praeito metinio pelno trijų metų prieš karę, arba, išpuola, kad karinis pelnas esąs $121,000,000 didesniu negu prieš karę.

Tokiu budu sulyginamas trijų metų pelnas su vienų metų pelnu — aiškiausiai neteisingas sulygintojaus budas. Netiktai ji veda į suklaidinimą, bet federalė prekybos Komisija aiškiausiai pati suklydo skaitlinėse.

-:- -:- -:- -:-

Praeitų trijų metų pelnas $140,000,000 buvo gautas už pardavimą virš keturių ir pusės bilijono dolerių. Tai reiškia apie tris centus už kiekvieną pardavimą vertės vieno dolerio — arba veik dalis cento ant svaro produkto.

Pelnai skerdyklų savininkų yra nežymiais faktoriais kainose gyvulių ir mėsos. Jokis kitas didelis reikalas nėra vedamas tokiais mažais pelnais.

-:- -:- -:- -:-

Toliaus apie pelnus, kas yra labai svarbu — tiktai maža dalis to pelno buvo išmokėta dividentais. Likusieji buvo sudėti atgal į vedimą biznio. Tas turėjo but padaryta, jei imsite į atydą užduoti, kurią savininkai skerdyklų turėjo išrišti—ir užbaigti greitai — laike šių karės metų.

Vedimui šio reikalo karės laike, su padidintais iškaščiais ir reikalingumu mokėti du arba tris sykius daugiau už galvijus reikalavo panaudoti du arba tris syk didesnio kapitalo vedimui reikalo. Pridėtinis pelnas duoda tiktai teisingą procentą prie to, ir kaip jau buvo sakyta, didesnė dalis uždirbtų pelnų liko suvartota del padidinimo prekių sandėlio ir del užtikrinimo pristatymo sulig didelio reikalavimo musų armijos ir laivyno ir Talkininkų.

-:- -:- -:- -:-

Jeigu esate vertelga, suprasite reikšmę šių faktų. Jeigu gi nesate apsipažinę su vertelgyste, aptarkite tą dalyką su kokiu pažįstamu pirkliu — kad ir su savo bankieriu ir paprašykite jo sulyginti pramonės pelną daromą parduodant mėsą su pelnais kokios kitos šakos pramonės dabartiniu laiku.

-:- -:- -:- -:-

Federalės prekybos Komisija neduoda jokių prirodymų del patvirtinimo savo užmetimų, kad didelės skerdyklos turi monopolį. Pats komisijos raportas rodo didelę skaitlinę ir svarbą kitų skerdyklų.

Savininkai minėtų skerdyklų yra prisirengę darodyti kiekvienai teisingai manančiai ypatai, kad tarp jų yra gyva konkurencija ir kad jie ne turi tiesos manipuliavime kainų. Kad tai nebutų tiesa, tai neturėtų drąsos daryti pozitivio tvirtinimo.

Toliau, valdžios skaitlinės rodo, kad 5 didelės skerdyklos paminėtos raporte apima tiktai beveik vieną trečdalį viso mėsos intereso šiame krašte.

Jie norėtų, kad butų galima užinteresuoti jus smulkmenomis jų reikalo, kokiu budu daleiskim gali jie pardavoti prirengtą mėsą už pigesnę kainą, už kainą gyvo galvijo ir tai ačiu vartojimo taip vadinamų likučių ir nustebinančios metodos padalinimo produktų šiame plačiame krašte, kaip lyginai ir kituose kraštuose.

5 paminėtos didelės skerdyklos jaučiasi tiesotai da dalyvauti sykiu su kitais perstatymui šio viešo susinešimo.

Jie pajiegė atlikti šį didelį darbą del jusų valdžios šiame reikale, visi karės reikalavimai buvo greitai ir atsakančiai išpildyti ir jie nori užsitikėti savo reikalus visiems gerai geidžiantiems Amerikos žmonėms kas link paminėtų faktų.

Armour & Company
Cudahy Packing Co.
Morris & Company
Swift and Company
Wilson and Company

LIETUVA

"LAISVA IR NEPRIGULMINGA — DABAR ARBA NIEKADOS"

1892 1917

BE ARMIJOS negalima išlošti mušio. Be susipratusių apšviestų žmonių negalima nei lietuvių buvio pagerinti, nei Lietuvos laisvės iškovoti.

Geras, teisingas dienraštis yra geriausis žmonių šviečėjas ir geriausis lietuvių organizatorius už Lietuvos laisvę. Jis, kaip nenuilstantis sargas, kasdien stovės lietuvių ir Lietuvos sargyboje.

"Lietuvos" laikraštis per 25 metus su pasišventimu gynė lietuvių ir Lietuvos reikalus KAS SĄVAITE. Dabar jis virsta dienraščiu ir dirbs lietuvių labui KASDIENĄ.

Kviečiame visus gerus lietuvius prie šito naujo dienraščio prisidėti. Juo greičiaus prisidėsit, juo greičiaus jis pasirodys. "Lietuvos" dienraščio šėrai tik po 10 doliarių. Prisidėkit į musų armiją su kiek išgalit TUOJAUS, tai ir jųs busite dienraščio organizatorium.

Noredami platesnių žinių, rašykit TUOJAUS. Gausite knygutę UŽDYKĄ. Adresuokit taip:

"Lietuvos" Dienraščio Komitetas
814 W. 33rd St. Chicago, Ill.

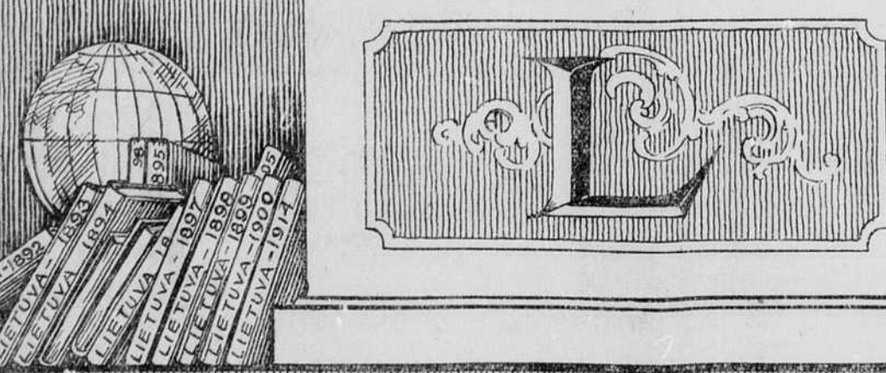

A. J. DULBIS. — N.Y. 1917